

308907 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4.

చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ జూలై నెల 5 వ తేది గురువారము

No. 81

సంపుటము. ౪.

శింక శ నా మ సంవత్సరా మాస మాస బహుళ సప్తమి ౧.

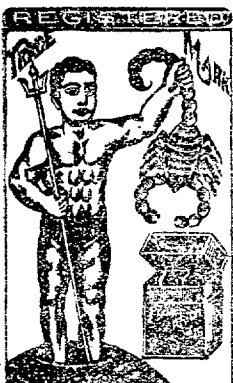
సంచిక ౧౧

A Magic Cure for Scorpion Sting. సర్వవృత్తిక విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు)

588

దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు.
గుణము లేదని రుజువు చేయువారలకు రూ 100 ఇవ్వం.

ఇది ప్రతి వటుంబమునం దుండ
వలసిన ఔషధము. ఆంధ్ర,
యూనాని, దేశీయ వైద్యులచే పో
ద్దగాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినము
లుంచినను మందు గుణముమాడదు
తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలక
కుక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు
విషజంతువుల కాటులకు నుపయో
గించును. వెలపాకెట్ 1-కి 0.8-0
పోస్తేజి 0.3-0. 1 డజన్ పాకెట్ల
వెల రూ 5-0-0. పోస్తేజి కేటె.

ఒకసారి 2 ప్యాకెట్లు త్రొక్కించుకొనవారికి పోస్తేజి ఇవ్వం.
6 రోజులకు 100 కి 25 రూపాయలు కమీషన్ నియ్యబడును.
చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
1-6 వెంకటేశ్వరస్వామి వీధి, పాకాపేట పోస్టు, మదరాసు.

హెచ్.టి. మహమ్మద్ అండు కో, [723] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటీ.

కాశీలోనుండు అనేక చిత్రమయిన మంచి
వస్తువులు మీరు బహుచవుకగ సప్లయ చేతురు.

ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చిచూచినచో తమకే
తెలియగలదు.

జీర్ణ రసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట
వలన అన్నము పచనమగును. జీర్ణకోశము బాగు
పడి రసప్రాసవము క్రమముగ గలుగును. మలబద్ధ
ము మానును. 25 మాత్రలడబ్బి 1-కి వెల 1-4-0.
అమృతాంజనం డిస్కో, 6, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడిక
ముఖ - బొమ్మలకాడ్లు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయింక
కము. క్యాటలాగు కావలసినా? (592)
బి. ఈర్వోర్పు అండు సన్సు, విశాఖపట్టణము.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధావధము.

చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును.

వాయువుపోట్ల పోగొట్టును.

పార్శ్వపు నొప్పుల బార

దోలును. పోట్ల పోగొట్టును.

సువాసన గలిగి యుండును.

ప్రతియింట నుండదగినది.

దీనిని విదేశములలో

కూడ వాడుచున్నారు.

లక్షల కొలది సీసాలు విక్రయము.

వనమూలికలచే హిందూ దేశ మందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

అమృతాంజనం డిస్కో, 109, ఫ్రేజిస్ట్రా, బొంబాయి,
7, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

పాధాపిడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసవరిల్లా

ఆశువుధర్మపు రక్షణవలన జనించుబాధ్యములకు కీటమహంటి మందు. కురుపులను, చచ్చులను గండములను
పుష్టి, ప్రాణికోర్పులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్షణ భూతానికి (28)

వ్యాధిసారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యదర్శనను అన్ని విధములైన రోగములకు
పోగొట్టును. తీరేరమునందలి పాదరసరోగములను, మలబద్ధమును కాశానబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్షణమును
అభ్యవహరించును. కీరకాలోగ్యమును గలగల చేయును. 15 రోజులవర మందులకు 4 పాస్సుల బుడ్డిలలో అమ్ముబడును.

ప్రాప్రేటరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి,
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144, No. 2. BOMBAY.

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL,
SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to pre-
serve it in the heyday of Youth, guard and
insure against its loss as a precautionary
measure, and obtain and regain it, at any
age and at any expense, if already lost,
through any cause whatsoever. How? By a
timely use of the world-renowned mechanical
device called "E" manufactured on Dr.
Bier's Principle of Hypoæmic Treatment
by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago
U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing
postage & Co, charged extra) Patented all
over, highly recommended by several leading
medical authorities of the East and the West and countless
numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not posses
this necessary attribute of life is only a so called Man

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in
English: write to-day, in all confidence if really interested of
freed descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika"

to the—

ECTREUSS (A. P. DEPTT) SOLE AGENCY FOR THE EAST, BATALA.

రాజీసంయుక్త గ్రంథకర్తచే తెలిగించబడిన పురుషార్థప్రకాశము.

ఇంగ్లండు యొక్క తాత్కాలిక స్థితినిబట్టి దేశము
దంతట నుత్తమవిధానం బగు శిక్షాపద్ధతి వ్యాపింప
వలెనను నుద్దేశము మనస్సుననిడికొని 'స్పెన్సర్' అను
కాన్ఫ్రెజ్జుడు 'ఎడ్యుకేషన్' అను గ్రంథము తెల్లు
రచించెనో అట్లే ప్రస్తుతకాలపు హిందూదేశము
స్థితినిబట్టి మనదేశమునందెల్లవల నుత్తమవిధానం
పద్ధతి వ్యాపింపవలెనను నభిలాషతోడ విశుద్ధానంద
నిత్యానందు శ్రీ గ్రంథమును రచించి యున్నాడు.
విద్యయం దభిమానముగల ప్రతి యౌవనశ్రీ, ప్రతి
యౌవనపురుషుడు ఈగ్రంథమును దప్పక చదివితీర
వలయును. ప్రయుకుత పాఠశాలల యుపాధ్యాయుల
కిది మిక్కిలి యుపయోగకరము. మరయు సంఘ
సంస్కరణయం దభిలాషగల వారిల కిది చింతా
మణియే యన నొప్పు. 450 పుటల పుస్తకము.
జూలై 15 వ తేది లోగా వ్రాయువారికి ఖర్చులు
గాక రూ. 1 మను, తరువాత వ్రాయువారికి రూ. 1-4
మను పంపబడును. కలయువారిట్లు వ్రాయగలయును.

ఆర్. యమ్.వి. జానకిరావు.

పోస్టు, పాత గుంటూరు.

(800)

క్రికెట్టులైన గోపాలకృష్ణ గోకతేగాది చక్కని రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు.

బొంబాయి విద్యాసంఘమువారి ప్రథమ సమావేశము.

—C—:—:—C—

బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ మందిరమున 57 నారాయణ చంద్రాచార్యగారి ఆధ్యక్షతక్రింద బొంబాయిలో విద్యాసంఘము వారందరను జూలై 30 వ తేదీని మొదటి సమావేశమును గావించిరి. రాష్ట్రముందున్న విద్యాధికులందరను, విద్యా ప్రతినిధులను సభ నుంకరించిరి. కళాశాలాధికారులను, కళాశాల పండితులను, ఉన్నత పాఠశాలలో పాఠ్యాధ్యాయులను, విద్యాభివృద్ధిని పెండ్లించునధిపతిచేసిరి. బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయపు వైస్ చాన్సలరు డైరెక్టరు, గొప్ప విద్యాధికులైన చంద్రాచార్యగారి సామర్థ్యమును కొనియాడుచు 57 ఇబ్రహీం రహీముతుల్లా గారు చంద్రాచార్యగారిని ఆధ్యక్షులుగ నుండుటకు ముపాదించిరి.

అగ్రాసవాధిపతిగారి యుపన్యాసము.

తమ యుపన్యాస సంస్థమున చంద్రాచార్యగారు 57 జూలై బద్ధులై గారి మహిమను తెలియుచు వగచుచు ఆయన బొంబాయి రాజధాని యందు విద్యాభివృద్ధికి చాల సామర్థ్యమును తెలియజేసిరి. విద్యాభివృద్ధికి చాల సామర్థ్యము లన్నిటిని ప్రమాణముగ జూపిరి. విద్యా వ్యాప్తిపై పాటుపడని జాతీయము ఆభివృద్ధిగాన జాలదని నుడిచిరి. దీనికి రెండుకారణములు తెల్పిరి:— జర్మనులను జపాను దేశీయులను ప్రజలచే విద్య నధిపతిజేసి దేశాభివృద్ధిని గను దేశోద్ధారకులగు జేయుచున్నారు. విద్యావిషయమందును, తదితర వ్యాపారములందును జపానీయులవలె ప్రవర్తించుటకు కుతూహలముచేయుచున్న జర్మనులపద్ధతులవలన సంభవించెడు ఘోరివిఫలము తెల్పుచు జపానీయులు వివికవిషయముల యందు ఆభివృద్ధిగాంచినను ఆధ్యాత్మిక విషయమున బాల్య దశ యందున్నవారని తెలియజేసిరి. కాన విదేశపద్ధతుల నెంతమాత్రము నుండునది కూడదని వ్యక్తపరిచిరి. చక్కని విద్యావిధానము నెట్లు జాతిఆచారముల ననుసరించి ప్రవర్తించు జేయవలయునో ఆధానమును గూడ నూచించిరి. వీరిసాదల కందుకును విద్యను లభించునట్లు చేయవలయు ననియు, దాండివిధమును కలుగజేయవలె ననియు నుడిచిరి. విద్యోపాఖండ విద్యాధికులను, హైందవ విద్యాధికులను గల తేలిపోని భేదములన్నియు అడుగంటుచును విస్తారము వ్యయములేక విద్య లభింపజేరదు. హైందవ విద్యాధికులను భరత ఖండమున నియుంచిన గాని విద్యావ్యాప్తి కలుగజాలదని చంద్రాచార్యగారు నూచించిరి. వర్తమానమున హైందవ విద్యాధికులకుంటే తక్కువ సామర్థ్యము గల యూరపీయులను విద్యాధికులుగా నియోగించుటకునున్నానని కూడ దృఢముగ వ్యక్తపరిచిరి. విద్యాధికుల రాజకీయ సంభల యందు ప్రవేశముండగూడదని ప్రభుత్వమువారు చేసిన ఉత్తరువు కడంగును కోరవలసియును. అసమంజసము. ప్రభుత్వమువారు తీర్చిదిద్దుచున్నారని విద్యాధికుల రాజ్యాంగ విషయములందును భక్తియు కలుగజేసికొన్నచో ఎట్టిప్రమాదములు వాట్లెల్లలవున ప్రమాదమున విద్యాధికులకు మరయు నట్టియు; విద్యాధికులతో చూపుగనుండ నట్టి యూరపీయుల పండితులను నియమించుటచే ఇట్టి ముష్కరుల కారణమని తెలియజేసిరి. ముష్కరుల పాఠశాలలలో ముందుగ మార్పులను గావించినచో విద్యాధికులందరను కళాశాలలలో చేరుకరికి ఆరి తెలిసినా వలెను. ఇట్టియెడల కళాశాలలందును విశ్వవిద్యాలయములందును విద్యనైవ మార్పులనుజేయ నవసరములేదనిరి. తదనంతరము అగ్రాసవాధి పతిగారు నిగిగాం మహిశా కళాశాలాధికారిగారి బొంబాయి విద్యాధికులను గురించి ఒక వ్యాసమును చదువుచు దానిని కన్యగాదీని కోరిరి. ఇంట్లాండు లో విద్యాధికులను పనికట్టుములను తెలియజేయుచు బొంబాయిలో జరుగు న్నట్టి విద్యా విధానమును గురించి కొంతవరకు ఆయను ముచ్చటించెను. బొంబాయిలో సారస్వత వైద్యకళాశాల మొకదానిని నెలకొల్ప వలయునని దానినిక కన్యగోరెను.

బొంబాయి నగరమున విద్యావిధానమును క్రొత్తగనిర్మించ దలచుకొన్నచో శ్రీ విద్యను ముఖ్యముగ ఆభివృద్ధిగావించి విద్యాధికులకు భావన వనతిగ్రహమును ఏర్పాటు జేయవలె నని సహజని సత్యము పలికిరి.

ఇట్లు పండితుల గారు భావనకరతి గృహములను గురించి ఒక వ్యాసము నుడిచిన పిదప సభ మరుసటిదినమునకు ఆపుజేయబడెను.

సభ ముగిసిన సమావేశమైనపిదప దాదాభాయి సాగోడి గారి మహిమను వగచుచు ఒక తీర్మానమును జేసికొనిరి. విశ్వవిద్యాలయమున సభ్యుల సంఖ్యనుగించి కొన్ని తీర్మానములు

విక్రమార్కుడు.

—(0)—

వాని కాలనిర్ణయము.

విక్రమార్కు డను పౌరుష నామమును ధరించి హిందూ దేశమున బరిపాలించిన రాజులు పండ్లెండుగురు కలరని వ్రాయుచు నొక చరిత్రకారుడు వారికాలముల నూచించు పట్టికను గూడ నిచ్చియున్నాడు. హిందువుల కథలలో సుప్రసిద్ధుడగు విక్రమాదిత్యునికి గూడ నామాంతర ముండవలయునని యిందు వలన గనబడుచున్నది. కావున వీరందరిలోను, కాలిదాసుని యాశ్రయదాత యగునతఁ డెవడై యుండునని సందియము గలుగుచున్నది.

ఈ యంతమున మనకు కల యాధారములు స్వల్పములు. జ్యోతిశ్శాస్త్రజ్ఞులు పంచాంగముల వ్రాయునపుడు, విక్రమార్కుశకము ననుసరించి యీ వర కెన్ని సంవత్సరములు గడచినవో లెక్కజేసి వ్రాయుచుందురు. విక్రమార్కు శకము క్రీస్తు పూర్వము 57 సంవత్సరమున ప్రారంభమయి యుండవలయును. దాని ననుసరించి పింగళి సంవత్సరము 1974 వది. ఈశక మాతని నాటనే ప్రారంభమయి యుండవలయును. ఆ సంవత్సరమున విక్రమార్కుడు రాజ్యపరిపాలనను బూనియుండ వలయును. లేక తన శత్రువుల నోడించి క్రొత్తశకమును ప్రారంభించియుండును. విక్రమార్కుని యాస్థానమున,

శ్లో॥ ధన్వంతరిః కుపణ గామరసింహ శంకు, వేతాలభట్ట ఘట భిర్వర కాళిదాసః.

భాస్కరోపరామహిమోన్మత్తః సభాయాం, రత్నాని వైవరచుచిర్నవ విక్రమశ్శ్లో॥ యను శ్లోకమువలన నవరత్నములనదగు పండితులందరిని మనకు తెలియుచున్నది. నవరత్నాలంకృతుడగు విక్రమార్కుని కాలముననే శక మొకటి ప్రారంభమయినా యని సందియము - అట్లు కానిచో దానిని విక్రమార్కుశకమునకు యెట్లు సంభవించునని పండితులు వాదించెదరు. కాని చరిత్రలు మనకిందు సాహిత్యపుడునని తోచదు.

శకమునబట్టి వివర్ణించినచో నతఁడు క్రీ - పూ - 182 సంవత్సరము నాటివాడై యుండవలయును - విక్రమార్కుడు క్రీశ 123 సంవత్సరమున శక రాజుల జయించెనని భాసము వలన తెలియుచున్నది - విక్రమార్కుని విజయమే శకమున కారంభ కాల మైనచో రండిటికిని కాల వ్యత్యాస మధికముగ నున్నది. చరిత్ర కాధార మగు భాసమును మనము నమ్మకతీరదు అంతియ కాక భాసమును బలపరచు నిదర్శనము లింకనొక కొన్నిటిని వెనుక జూపెదము. ఇందువిషయము విద్యాంసులు విమర్శించి, విక్రమార్కు డానంతర్వపు ప్రాంతమున పరిపాలించియే యుండదని దృఢనిశ్చయముచేసిరి. నిజముగ నతఁడాతావ శతాబ్దము నాటివాడని వారి యభిప్రాయము. అయినచో విక్రమార్కుశక మనుపేర్చెల్లు దానికి గల్గినది ప్రశ్నకలుగుచున్నది. హిందువు లానంతర్వపుననే శక రాజుల నోడించి తమ శకము నారంభించినయను, వారు ప్రబలి విక్రమాదిత్యునిచే పరాజయమొంది నను మహానియుడగు నాతనిపేర నీశకము మొదలుకెట్టిరనియు కొందరు హింపిరి. అయ్యదియే యుక్తియుక్తముగ గనబడుచున్నది.

ఇక మన భాసమును సమర్థించుచు, విక్రమార్కు డాతావ శతాబ్దముననే పరిపాలించి యుండవలయు ననుటకు గొన్ని నిదర్శనముల జూపవలసియున్నది.

మన దేశచరిత్రమున కాధారముల నెట్లు ముఖ్యమగు నది, విజేతములు మన దేశమును గూర్చి వ్రాసిన గ్రంథములు కొన్ని. మున్నగునవి పరిపాలన కాలమున నట్టి విజేతయొడొకడునచ్చెను. ఆ యాత్రకుని చరిత్రకారులు హ్యూక్ స్టాంగుని యందురు. వీనాదేశమునండి వచ్చి యతడు తన యాత్రాచరిత్రము నంతయు బ్రకటింపెను. 'ఏదన శతాబ్దమున మన దేశపు స్థితిని గూర్చి వ్రాయుచు, మొదటి శిలాదిత్యుడు క్రీ. శ. 580 సంవత్సరమున రాజ్యమునకు వచ్చెననియు, నతడు విక్రమార్కుని వెనుక రాజ్యమునకు వచ్చెననియును వ్రాసెను. కల్లణకృష్ణుడు రాజు లెరంగిణి పారాణిక యొకపు సి తిని భాగుగ జెప్పుచున్నది. అందు కాశ్మీర రాజుల చరిత్రము గననగును క్రీ - 373 సంవత్సరమున కనిష్ఠుడు పరిపాలించెననియు, నప్పటి నుండి ముప్పది పరిపాలన ములైన వెనుకనే విక్రమార్కుని రాజ్యపరిపాలనమునందెను.

త్రీవిద్యను ప్రోత్సహింపజేయుటకు కొన్ని తీర్మానము లుపపాదించబడినవి. ప్రాథమికవిద్యను నిర్బంధముగ ప్రవేశపెట్టుటకు కొన్ని తీర్మానములు ప్రతిపాదించబడినవి. రాజధానియందు మహిశావిద్య బాగులేని కొంతవరకు చచ్చ జరిగినది. సార్వత్రిక విద్య నేర్పవలెననియు సాంకేతిక విద్యలయములకు స్థాపింపవలెననియు విద్యాధికుల రాజకీయసభకు పోకూడదని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు జేసిన ఉత్తరువు అన్యాయమనియు అసమంజసమనియు అనాగరకలకు నేర్పవలయుననియు ఇట్టి ఉత్తరువును శీఘ్రము రద్దుచేయవలెననియు బొంబాయి విద్యాధిక సంఘ మొకచేర్చి విద్యా విషయముల నన్నిటిని గ్రహించి విద్యను వ్యాపింప జేయవలెననియు తీర్మానము లుపపాదించబడినవి.

లనకాల మనియు నతడు వ్రాసెను. రమేశచంద్ర దత్తు గారిచే నియ్యది గూడ నిదర్శనముగ గ్రహించబడినది. వైశ్ణోకమున జెప్పబడిన నవరత్నములలో నొకడగు వరదలి ప్రాకృతవ్యాకరణ మొకటి రచించెను. భాషాస్వభావమును జక్కగబరికి లించు పండితు లారవశతాబ్దమునకు పూర్వము ప్రాకృతమున గ్రంథములు లేవనియుఁ గావున నాకాలమునకు పూర్వము వ్యాకరణము వ్రాయుట యసంభవమనియు నూహించెదరు. విక్రమార్కు డారవశతాబ్దముననే పరిపాలించి యుండనిచో, వరదలి వ్యాకరణ మొకటి వ్రాయుట యెట్లు పొసగును? ఆకాలముననే మృచ్చకటిక దశకుమారచరిత్రము లను దండి రచించెను. వారివెనుకనే వచ్చి మృచ్చ వర్ణనని యాస్థానము నలకరించిన సుబంధుని హాసవద్యాయుడు, తన నాటకమున, విక్రమార్కు డల్పకాలముననే గతింపజేసి వ్రాసెను. అంతియకాక భాషాభివృద్ధిని జక్కగ బరికిలించు పండితులు, కాలిదాసుని భాషారచనకును, సుబంధునిరచనకును, నడుమ నారు శతాబ్దములు గడచునంతటి వ్యత్యాస ముండునని యూహించజాలదు. మృచ్చ వర్ణన దేవవశతాబ్దమున బరిపాలించుటచే కాలిదాసాదు లారవశతాబ్దమున దప్పక యుండవలయునని మనము నిశ్చయింపదగును.

కవికులగురువగు కాలిదాసు వాని యాస్థానము నలంకరించె ననుట నిర్వివాదాంశము. వాని గ్రంథముల గనబడు హిందూమతము పారాణికయొగమునాటిది. అతఁడు వర్ణించు దేవాలయములు, ఉత్సవములు మున్నగునవి గ్రహారాధన ప్రబలిత కాలమున గాని తత్పూర్వము గానరావు. ఇయ్యవి వాద్యులతో సంబంధమున హిందువుల కలరడెను. హిందువుల ప్రధానదేవత లగు బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరుల యారాధన వాని కాలమునందేయే యారంభమయి యుండవలయును. వానియెడ కాలిదాసునికి గల భక్తి యధికము. రఘువంశమున నాలుగవ స్కంధం

శ్లో॥ తత్రసూర్యావరోధానాం భద్ర్యుషు వ్యక్తవిక్రమం - కపాలపాటలాదేజ భద్రాన రఘుచేష్టితం.

అను శ్లోకము వలన శ్వేతహూణులను కాలిదా సెరుగునని మనకు తెలియును. హూణులను జాలివారు హిందూ దేశమునై దాడివెడలి రాజ్యము స్థాపించుకొనుట యైదవ శతాబ్దము చివరనే. అట్టి హూణుల నాకాలమునకు పూర్వమే విక్రమాదిత్యుడు పరిపాలించినచో వాని యాస్థాన కవిశ్వరుడగు కాలిదా సెట్లెరిగి యుండును? కావున విక్రమార్కు డారవశతాబ్దమునకు బూర్వము పరిపాలించియుండుట కష్టము.

పండ్లెండుగురు చక్రవర్తులు విక్రమాదిత్యుడను పేరున పరిపాలించిన యొక చరిత్రకారుడు వ్రాయుటనుబట్టి చూడగా నవి పౌరుష నామమై యుండునని గ్రహించుట యుక్తము. కాలిదాసుని యాశ్రయదాతయగు విక్రమ డం డెవడైయుండునని సందియము. వెనుకటి భాస న మాతని నారవశతాబ్దము ననుచు చున్నది. సుబంధుని వాక్యములు కూడ దానినే స్థిరపఱచుచున్నవి. కావున విక్రమముడు గుప్తరంజితుడగు రెండవ చంద్రగుప్తు డని కొందరు యూహా సరికాదనుట నిశ్చయము. క్రీ. వె 398-400 వరకును పరిపాలించిన చంద్రగుప్తు డేవిక్రమం డనుట భాసమునకును సుబంధుని వాక్యములకును కేవలము విరుద్ధము. వానినే విక్రమాదిత్యుడని కొందరు తలచుట కొక కారణమున్నది. పశ్చిమ త్రిపుటల నోడించి రుద్రసేనుని బరిహరించిన పిదప నీరాజు విక్రమార్కుడను పౌరుష నామమును వాల్చెను. ఆకారణము ననే దాక్షరు భండార్కరవారు నానిని విక్రమార్కునిగ భావించిరి. ఆరవశతాబ్దము నాటి హూణుల నీవిక్రమార్కుని యాస్థానకవియగు కాలిదాసు తన గ్రంథమున నుదాహరించుట యసంభవము.

కావున విక్రమార్కుడు ముమ్మాట్టికి నారవశతాబ్దము ననేపరిపాలించియుండును. అతఁడు జయించిన హూణశక రాజులలో ముఖ్యుడు తోరమాణుని కుమారుడగు మహింకులు డ. పాంచాలమున గల నయాల కోటయే వాని రాజధాని-510 లో రాజ్యమునకువచ్చి, మూల్యాపాంచాలమునున్న గురాజ్య భాగముల నతఁడెయిండ్డెను. కాని ప్రాభవము నణచుటకై హిందువు లెల్లరును విక్రమార్కుని యాధిపత్యము క్రింద సమకూడి, 525 లో గుహాగూరు ప్రాంతమున విదేశీయుల నోడించిరి. ఆవిజయానంతరమున, నీయశోవర్మయే విక్రమడనుపౌరుష నామమువాల్చి, యుజ్జయిని రాజధానిగ జేసికొని, శకకర్త యయ్యెను. ఉజ్జయినిలో శక రాజును ద్రిప్పిరట్లు జ్యోతిర్విద్యా భరణమును గ్రంథమునండి

శ్లో॥ యోరూపు దేశాధిపతిం శకేశ్వరం, జిత్యా గృహీతోజ్జయినీం మహానానే,

అనీయ సంభ్రావ్య ముమోచ తంత్యహో శ్రీ విక్రమార్కుః సమగ్రవ్యా విక్రమః-అను శ్లోకమువలన తెలియుచున్నది. అతడే మిక్కిలి విద్యాభిరుచి గలవాడై యనేక విద్యాంసుల నత్కరించెను. వాని కాలముననే కాలిదాసాదులు కీర్తిగల్గి చిరి. మనము నిశ్చయించుటకు గల యాధారము లన్నిటిని బట్టి యు యశోవర్మయే విక్రమార్కుడని తేలుచున్నది.

మండవేముల వేంకటశాస్త్రి బి. ఏ.

నిర్బంధావాస శిక్షలు

శిక్షాశాస్త్రమున అభివృద్ధిచేయుచుండును.

ఇట్టి సంస్కారమునకు, శిక్షా ప్రభుత్వము నొక ముద్ర వహించియుండుట చూడఁ దలచుట నాశ్చర్యమును నొలుపుచుండగ, తన మాట్టిభావము నెల్లడల వ్యాపింపఁ జేయుచున్నది. నిరంతర శిక్షా కారులు చేయు అశాస్త్రములకు దేశమంతయు నట్లుడిగినట్లు ఉడికిపోవుచుండ, రాజభక్తులను, భాగ్యముల హక్కులను నిర్మాటంప చేసిన ప్రభుత్వము వా క్షయముచేసి అనాలోచిత కార్యములకు దేశములందఱును తొలఁది అత్యవసరము నుకట్ట వలయుచుండ, ఇట్టి నిరంతర శిక్షా కారులను చూచుచు చున్నందులకు దేశమంతయు కోపా నేతనగుచుండ, శిక్షా ప్రభుత్వమువారి కర్మ మిగుల అనయ నాశ్చర్యమున నున్నదని వేరేచెప్పవలసినది.

నా స్నేహితులలో కొందఱు, యీ పునఃప్రయత్నముతో మోచించి ఈ క్రింది తీర్మానములను చేయఁటకు శిక్షా శాస్త్రమున సొక సభ సమావేశము గావించవలెననియు.

1. శాస్త్రసమైక్యమున, న్యాయమార్గాను సరణియను నగు ప్రజాసంక్షేమము చేసినపురి దొరతనమువారి కక్షా క్రింద యత్నింపు చున్నందులకు తమ ఆశాభంగమును ఇట్టి కార్యములను కొన్ని నిరంతర శిక్షా కారు వర్గములచే సానుభూతితో తలకింపబడుచుండుటకు తమ విచారమును, ఈ సభ వారు కృతపూరువున్నారు. విరెంబుల, వాడియా, కరంజేలు గార్లను నిర్బంధావాస శిక్షపాలు చేయుటలో చేసిన ప్రభుత్వము చూపిన రాజనీతి భావనాన్వితము, హామీ రూలు ఉద్యమము నణగదొక్కటకు యత్నించుటలో తెల్లమైన దూరదృష్టి లేమిని ఈ సభవారు తీవ్రముగ ఖండించుచున్నారు.

2. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకును, హిందూదేశమునకును భేదముగ గాఢమైన 24 వత్సరముల నుండియు చేయుచున్న చూపకాడములను కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ ఆభి నందింపుచు, మాతృదేశాభివృద్ధికి యామె చూపిన పట్టుదలకును, కార్యచేతులకును యామె స్వాతంత్ర్యమును గోల్పోయి కష్టముల పడుచున్నందులకు ఈ సభవారు మనః పూర్వకముగ సానుభూతిని వ్యక్తం చేయుచున్నారు.

3. హామీరూలు ఉద్యమమును వెంపొందించుటకు స్వాతంత్ర్యముతో, న్యాయసమైక్యముగ పాటుపడినందులకు గౌరవ పూర్వకముగ మాసానుభూతిని పంపుచున్నాము.

సభను పురమందిరములో సమావేశము గావించవలెనని, పునఃసాలనా సంస్కారకర్మ యొక్కదకు నేనుబోతిని. ఆతడు మొట్టమొదట అందులకు సమ్మతించి, సభాభిప్రాయమును తెలిసికొనిన తోడనే కొంచెము వెనుదీసి, ఈ విషయమై ఆ గ్రామసాధిపురి సమైక్య బడయవలయునని చెప్పెను. నేను రక్షణమే ముగిసిపలు వైరుధ్యముగారి కీవిషయమై నిమిర లేఖనంపితిని. తరువాత పురమందిరము నుంచియు ఆ గ్రామసాధి పతి తిరిగివచ్చుటకు తగిన ఆధారము లున్న నేమో యని మునిసిపలు మీల్గును చూచితిని. కాని అధ్యంతరము తచ్చటను గానరాలేదు. ఆ గ్రామసాధిపతిగారివద్దనుండి ప్రత్యుత్తరము లేదు. కాని 30వ తేదీ శనివారము 1 గంటకు, 1915వ సంవత్సరము ఇండియా రక్షక శాసనము, 3వ కెన్సెను ప్రకారము, సభను ఆపుచేయు వలసినదని కమిషను గారివద్దనుండి యొక అజ్ఞాపకమును తీసికొని పోతిను ఇనపైపైరు నావద్దకు వచ్చెను. ఈయుత్తరపు నాపై చేయబడినదా, లేక, నా స్నేహితులపై చేయబడినదా? అని నే నాతని నడిగితిని అట్టి నా స్నేహితులకు తెలిస్తే వైనను, అవసర పగునెడల అందరిమీదన ప్రయోగింపబడవలసి ఆతడుచెప్పెను. తరువాత అధికారులకు యానా సమావేశముగట యిష్టములేదని యాతడు చెప్పెను.

శిక్షాప్రభుత్వమువారి మానమున కిది కారణమని నన్ను మైసది. కాని హిందూదేశములో నన్ని భాగములలోను యీ విషయమై సమావేశములు జరుగుచుండగ, యీ వర్గమున జరుగబోవు సమావేశమును ఇండియా రక్షక శాసనము ననుసరించి ఆటంకపరచుట యెట్టి న్యాయమో యోచింపుడు. ఇది దూరాలోచనావిరహితకార్యము కాదు. ఇది నిశ్చయముగ న్యాయ సమైక్యతాదోషము నణగదొక్కటకు చేయు ప్రయత్నము.

ఇండియా రక్షణశాసనము ననుసరించి, కమిషను గారు మీటింగు నాపుతేయించుట చేసినపురి దొరతనమువారి కార్యముతో ననుకూలించి, దొరతనమువారి రాజ్యాంగ విధాన మేవారి బట్టమిచ్చుదియు నూచించుచున్నది. సాంప్రదాయ సిద్ధులకు స్వాతంత్ర్యములలో సొకదానిని రద్దుచేసినందున ప్రజల తల్లిడిల్లిన ప్రయోజనము లేదనియు, యింకను యెట్టి కార్యముల నేకములు జరుగనున్నవనియు బహిరంగముగచున్నది.

ఇట్టి ఇండియా రక్షణశాసనమును దుర్వినియోగ మొనరించుచుండిన విచారంప నేల! అగత్యమైనచో వా స్వాతంత్ర్యమును గూడ నశింపజేయు నీ శాసనము నుకట్ట మున్నది. సాంప్రదాయ సాంప్రదాయ సౌకర్యములతో చరింపనలెనని యిచ్చు యుంచిన నధికారవర్గ సౌలభ్యములను చరించుట కనకాశమున్నదని శిక్షా కమిషను గారు తమ కృత్యము వలన ప్రకటించిరి. దేశమున పునఃపునః నిర్మితంప మునందు కమిషను గారు వినియోగమున నొక చిగురును వేసినది చెప్పవలయును. ఇక మనకు మిగిలియున్న నొక్క ప్రతికా స్వాతంత్ర్యము. ఈ స్వాతంత్ర్యమున కెట్టి నిరోధములున్నవియు దేశముల కెల్లరకును విదితమై యున్నది. ఈ స్వేచ్ఛ వ్యవహారమున కొన యూపిరివోనున్నది. కలిసి తొలగించితిమేని, ఇండియా రక్షణచట్ట నిరంతర ప్రభుత్వమున కేలోపము నుండకపోవును. ఇండియా రక్షణ శాసనము ననుసరించి బహిరంగముగ నిరోధ రాజ్యతంత్రవలంబనము. ఇట్లు గావున్న నైచర్యనే తీరున కర్తించునది గా నష్టముగావున్నది యుద్ధ కార్యముల కుద్దేశింపబడిన శాసనమును సాధారణపు విషయములకు పయోగించి, ప్రజలను బంధించుటెట్టి రాజనీతి? దొరతనము వారి విచిత్ర చర్యకు కారణమేమై యుండును? ప్రజల న్యాయమార్గముల నణచి, వారికన్యాయ పథముల దొక్కజేయ విధింపఁగా? ఇట్టి రాజ్యాంగ విధానము నవలంబించినందున ప్రజల సానుభూతి చెడి, సామ్రాజ్యమునకు హాని వాటిల జేయుచుండుట నియు దివ్యగులు గమనించితిరా? వ్యవహారము ప్రజలకాగ్రహము గలిగింప జేయవలసి నుండునుగాను. శాస్త్రీయాంధోళనము నణచివేయ నెలకొల్పిన రాజ్యాంగ విధానము, దొరతనమువారి కిగాని ప్రజలకు గాని, ప్రయోజనకా కియై యుండదు. క్రూరమగు నిరంధంబు నగుట జరిగిన ప్రయోజనము లేదు. హైందవులు తమ యిచ్చానుసారము నడుచుకొనవలయునన్న దొరతనమువారు కళన మార్గముల వీడి కరుణాస్పర్శపూవులు గావలయును.

ఇంతటితో నధికారవర్గపాలకుల యవివేకచర్యల ఖండము చాలించి, వ్యవహారసంబంధ సమస్యల కాధారమై తీవ్రముగ విచారంపవలసిన కొన్ని యంశములను దొరతనము వారికి వివేదింతురు

ఇట్టి విషయ సంబంధములలో, ఘనమగు రాజకీయ సమస్య పరిష్కారములను చేయునపుడు మిగుల తొందరపడి, నిరంతరముగ వర్తించుట అసానుకరము. ప్రభుత్వము వారి పరిపాలనా పద్ధతులు, మారాలోచనా విరహితములని, ప్రస్తుతము జరుగుచున్న కార్యముల వలన తెలియుచున్నది. ప్రజల ఆభిప్రాయములను ప్రభుత్వమువారు గమనింప యత్నింపవలెను తరువాత వారు నిరపాయమార్గము ననుసరించి వర్తించుట మంచిది. చేసిన వాగ్దానములకు విరుద్ధముగా వర్తించుటవలన యెట్టి వారికిని అనిష్టములు సంభవించును. ఇప్పుడున్న ప్రపంచ సంగ్రామము, చూపుని హక్కులను స్థిరపరచుటకే జగురుచున్న యుద్ధం, నిరంతర శిక్షా కారులను రూపుమాపి, దేశముల స్వాతంత్ర్యము నెలకొల్పుటయే యీ సంగ్రామాదేశకరుల నేడల, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు యుద్ధముచేయుపట్ల చేసిన వాగ్దానముల నల్లంఘించుట పాడిగాను సామ్రాజ్యదేశములలో నొక వాగ్దానముచేసి, ప్రాప్తదేశములలో కాని నల్లంఘించుట న్యాయముకాదు. కాని నాకు బ్రిటిషు ప్రజాసామ్రాజ్యమునైర్వహణయ్యకయు గలదు. నిరంతర శిక్షా కారుల వలనను నిరంతర హక్కులను యత్నించురు. కాని బ్రిటిషు ప్రజాసామ్రాజ్యము స్వాతంత్ర్యము ప్రసాదంప సిద్ధముగ నుండునని నాకు గట్టి నమ్మము గలదు. అందుచేతనే, అంగ్లేయులు స్వాతంత్ర్యమును సమర్థించుచున్నాని చెప్పవచ్చును. అధికారమును చేతిలో నూచుకొనుటకు గాను, నిరంతర శిక్షా కారులు చేయు కార్యములు లెకమేరకు కళంకము దెచ్చుచుండగ, ఇంగ్లాండు దేశము మూకీభావము వహించియుండ జాలవని నానమ్మకము. స్వాతంత్ర్యభిలాషులకు అంగ్లేయులు, వీనిని తీసికొని నురచి, అందులకు కృతరీతికముగ కర్తించుచుండుట చూడ మిగుల విచారదాయకము నీరహస్య హక్కులను, స్వాతంత్ర్యమును గూర్చి యిందుకయోచించుకొని ఈ దేశమున నీరహస్యమును చూచి కొని, తమ ఆత్మవిధిని మును గుర్తించుచు గాక! మాటలకును, క్రమములకును చాలకృత్యము గలదు. కాని కొన్ని సమయములలో వాగ్దానానుసారముగ కార్యములకే పోయిన అనేకానెక్కుము సంభవించును.

యమ్. అసాఫ్ ఆలీ
బాగ్దదు-అహ్-లా.

శిక్షా, అంక ౪.

హిందువులలో స్త్రీవిద్య

నకో జాను పునఃసాధనము.

కలకత్తాలోని మహా సామ్రాజ్యమున సంబంధమున ఆ గ్రామసాధివత్వము వహించిన, న్యాయమార్గములకు పునఃసాధనము హిందువులకు సానుభూతి పూర్వకముగ నొక సలహా నిచ్చిరి.

“మీరు విచిత్రముగ విద్య గలపురుషుల కెంతయు ప్రశంసనీయు. కాని స్త్రీల విద్యయే మహాగల ఆభిప్రాయములను, ఆచారములను మార్పుచేసిన గాని మీరు తగిన విద్యాధాన మొనంగజాలవీయు, మీసంఘము చాలకాలమువరకు శక్తివంతమై యుండజాలవీయు నేను నొక్క కష్టానింప గలను. మీసంఘములోని చాలికులు మిగుల పసికనమున నే వివాహంబు లగుదురు. అందుచే స్త్రీలు తగిన విద్య నేర్చుకొని, తమ మార్పుచేసిన తృప్తికరముగ నిర్వర్తించుటకు వలను కలగవచ్చును. ప్రతి స్త్రీయును తన మాతృత్వ విధిని నిర్వర్తించవలె ననెడి ఆభిప్రాయము మీకార్య నివేదిక మున నువ్వక్త మగుచున్నది. ఇది కొంతనకు సత్యమే. కాని, యిందుచే, స్త్రీలు పిల్లలను కని, పుట్టిని వెంపొందించుటకు సృజింపబడిన యంత్రము మాత్రమే అనేకులు దురభిప్రాయ పడుచున్నారు. చిన్ననాటనే వివాహితయై, శిశురాజ్యమును కోల్పోయి, విద్యాగంధ కహేయై తనభర్తకు తోడునీడనజే చరింప నశక్తగాలై యున్న బాలిక మార్పుచేసినది యెట్లు నిర్వర్తించునో నాకు తోపకున్నది. ఇట్టిభావ్య సహధర్మిచారిణి యెట్లు కాల గలదు? మీ జాతికి కత్తిని గడించి, దానికి కత్తిరత్నము నెట్లు చేకూర్చుగలదు? కావున, మీజాతి శాశ్వతముగ నుండవలయునని మీకు కోరిక యున్నయెడల, స్త్రీలకన్యకాయకములగు నిట్టిదురాచారములను రూపుమాపవలెను. హిందూమతవలనమై, స్థిరస్వభావము కలదని కొందరి ఆభిప్రాయము. ఆ ఆభిప్రాయము చరిత్రకును, శాస్త్రమునకు కూడ విరుద్ధముగ నున్నది. సవాతనభర్తయున్న దనుమాట నిజము. ఇప్పుడు సంఘమున నున్న శాసనములను, ఆచారములను స్థిరముగనుండి, మార్పునొందనియెడల, ‘లోకా చారము’ ‘యుగధర్మము’ ‘దేశకాలవాతము’ మున్నగు మాటలకు అర్థమేమి? మనము, దేశకాలస్థితులనుబట్టి సంఘమున మార్పులను జేసికొనుచుండవలెనని విని ఆభిప్రాయము. మనము యుగధర్మము ననుసరించి ఆభివృద్ధి మొంద జాలనియెడల, మనసంఘ వివాదమునకు నిజముల నాటినవార పగురుము. నాగరకతాభివృద్ధికి స్త్రీలే ముఖ్యకారణములని మీరు భావక ముంచుకొనవలెను. పితృవశోత్పత్తికి కారకులు. మీ స్త్రీలను గౌరవింపుడు! వారియభివృద్ధికి మార్గదర్శకములుగనున్న దురాచారములను తొలగింపుడు! మీ కీర్తనమున చేయకపోయినయెడల, మీ శాస్త్రప్రకారము శక్తిస్వరూప మగు స్త్రీ కాలక్రమమున వ్యక్తిత్వమును గోల్పోవుటయు, అందుచే యీశక్తి మిమ్ములను నిడ నాడుటయు నిటగ్గించును. శక్తిస్వరూపమున నెల్లజును నయ్యకయు లేకపోవచ్చును. కాని, స్త్రీలను గౌరవింపవలెనని మాపుల్లొకును తెలిసినవిషయమే కదా? “వృక్షశిరీషులు స్త్రీమండలమే వృక్షశిరీషులకు పురుషుడు దుద్బంధింపుచున్నాడు. స్త్రీమండలమే లోకమున న్యాయమువర్ధింపుచున్నది” అని ఆమెరికను గ్రంథకారుడగు వాల్ట నెలుమాను చెప్పియున్నాడు. మరియు “స్త్రీమండలమే స్త్రీమండలప్రాణము” అని మీ శాస్త్రములలో చెప్పబడియున్నది. కావున, స్త్రీలకు పిన్ననాట వివాహములు చేయుట చూచి, వారికి తగినవిద్యను గలసి, వారిని గౌరవించి, సంఘమును సమర్థరించెదరు గాక!

కడచిన ఆదివాసము ఉదయము కలకత్తాలో నొక జనపనాథ సంప్రదించు ముద్రాగ్రామమునకు మొక సామ్రాజ్యమును ఇంగ్లీషు యుగ్గురును కలసి ఒక పండితానిని పండి కట్టచునిరి. పండినికొకరికి కట్టుటకు తొనిదినకే మాట నిచ్చియుండినందున శాసన కట్టుటకు నీలులేదు పండితాను వారికి చెబుట చేప్పెను. పిమ్మట పండి తామే నడుపుకొని పోవుటకు వారు ప్రయత్నించుచుండు పండితాను వారిని ఆటంకపరచ పోయెను. ఆ పలుకులలో నొకడు ఆ పండితానిని తన పిల్లలతో కాలెపు. కాని గుండు వారికాయనకు మాత్రమే తగినందున వారు మృతించెదక యుండెను. ఇంట్లో పోలికు వారు వానిని నైద్యకాలకు పేసికొనిపోయిరి. దర్బారులు చేయబడుచున్న విచారకులింకను పట్టుకవలేదు.

మైసూరు శాసనసభ

(౧) దివానుగారి ప్రసంగము (నిన్నటితరువాత)

స్వాభావిక సంపత్తిభివృద్ధి కార్యముల నీ తీరున విధి జరిపవచ్చును. (1) ఇనుపదాగులు (2) విద్యుచ్ఛక్తి నీటిపనులు (3) కానేరినీటి నిలువపనులు (4) ఇతర నీటి పారుదల పనులు (5) సాంక్రమిక కార్యములు.

లాభకరమగు కార్యముల క్రింద చాలావఱకును వెచ్చించుచున్నామని యొక సభ్యులనిరి. ఈ విషయమున మన యాధారములు సంపదతప్పయితేరనుగు మాదులెల యుండవలయును? అట్టి హద్దుంపకూడదని నాయభిప్రాయము. ఇరికేషనుకు ప్రత్యేకముగ మరయొక ఇంజనీయరులకుని పరియొకసభ్యుడధిక్షేపించియుండెను. ఇనుపదాగులకు పంపిన ఇంజనీయరునకు బదులుగ నీ ఇంజనీయరులకు చేరువడెను. ఇదిగాక విశేషమగు ననుభవము గల యొక యుగ్మగి యీశాఖ కత్యవసరమై యున్నాడు.

విద్య, వ్యవసాయము, వాణిజ్యము, పరిశ్రమలయందు ప్రజలకు సత్కణము నొసగి వారి సభ్యుల పురుష బట్టెలలో నేర్పాటు జరిగియున్నది. ఈ విషయముల కగు వ్యయమును బిసెనండి 41 లక్షలకు పెంచితిమి. విద్య నేర్చుకొను వారి సంఖ్య యధికమైనది. యుక్తవయస్కులగు ప్రజల శిక్షణము విషయమై ఆర్థికమహాసభ సాటుపడుచున్నది. వ్యక్తిత్వపుణ్యము నభివృద్ధిచేసి, తన్మూలమున వ్యక్తియొక్క యాద్యవశ్యతలను బలపరచి తద్వారా దేశోద్ధరణ మొనర్చు ఆర్థిక మహాసభాసేతులై యున్నది.

లాభకరమగు పనులు.

ఎంతవఱకు లభ్యపడిన సంపత్తియును లాభకరమగు కార్యములక్రింద వినియోగింప యత్నములు జరుగుచున్నవి. ఋణముల శీఘ్ర యిట్టికార్యములకు నెలకొల్పవలసినదని గూడ కొందరుసభ్యులు సూచించినందున మిక్కిలి సంకసము గలిగినది. ఋణములను మనదేశమున కొంత యసంతృప్తి గలుగును. కాని యూరోపు మున్నగు దేశములయందు ఋణ మిట్లు లేలపడదు. ఋణములుండుటయే నాగరక తా సూచకమై యున్నది. రాష్ట్రపు డాదాయములయందు సామ్య మిగులక యున్నను, ఋణముచేసి లాభకరమగు కార్యముల నెలకొల్ప వచ్చునని యిదివరలో చెప్పియుంటిని. దొరతనమువారి సూత్రము నిలువైననుగూడ గవర్నరులు.

సూతన కార్యములు - ప్రభువు ఫలితములు.

లాభముల నొసగు నిర్మాణముల మూలధనముల క్రింద దొరతనము వారు గత 5 సం॥ లలోను 2 1/2 కోట్ల ద్రవ్యమును వెచ్చించియున్నారు. ఈ మూలమున సాలునకు 11 లక్షల రూపాయలు ఆదాయ మేర్పడినది. మొత్తమునై నీ మార్గమున రాష్ట్రాదాయములకు సాలున కిరువది లక్షలకు తక్కువ రాదు. పన్నులరూపకమున గాక దొరతనమునకు ప్రతి సంవత్సరమును 20 లక్షలు చేబడునని దీనియర్థము. దొరతనము వారికి వచ్చిన ప్రతి లక్షకును దేశమునకు పదిరెట్లు సంపద హెచ్చినదని నమ్మవలయును. గత 5 సంవత్సరముల యందును విద్యార్థుల సంఖ్య అదివరకున కంటె రెండింత లధికమైనది. దేశమున కభివృద్ధి గలుగుచున్న కొలది యీ ఫలితములు సంత్పత్తి కరముగ నున్న వివరము లేటపడ గలదు.

అడియాసులు నెట్టుకొని దొరతనమువారు ముందు వెనుక లాఠాయక భనమును వెచ్చించి, కక్షికిమించి పరువు లిడు ముండగని కొంద రిదివరలో నని యుండిరి. వర్తమానపు బట్టెలు, అందలి కట్టుదిట్టముల నాలొనించిన వా ర్షినింద నామోదింపరు. సభలో జరిగిన చర్చనుబట్టి జూడ సభ్యులు వైతిరున నభిప్రాయ పడ లేదని తెల్లచు గు మ న్నది. కొన్ని నూతన మార్గముల బట్టి ప్రజలయందు యుక్తా యుక్త విశేషనా సామర్థ్యమును నెలకొల్పిరి. కాన మారు క్షేత్రముగవనము గలిగియుండినది మరీ కొంద రనుచున్నారు. పురోన్మద్ధియు మార్పును నిలుకడవై క్రమక్రమమున కలుగవలయును. కాని త్వరితగతిని లభ్యపడగూడదు. కనుక మాత్వరిత గమనము నాపుకొనిన గాని ముప్పు కలుగునని వీరివాదము. సభ వారు మాత్ర మిట్టివాదము నామోదింపదని నాకు నమ్మక యున్నది. మన ప్రతిపక్షులు, లాయకు బార్లిగారి చరణములను గమనించిన, కర్తవ్యము వారికి విధితము కాగలదు. మంత్రిగారు చెప్పినచోప్పున మాతనమగు ప్రపంచముకొరకై మనముయత్నిం

వంగదేశ శాసనసభ

కలకత్తా, జూలై 5:—నేటిదినమున వంగదేశ శాసనసభ వారు దొరతనపు గృహమున సమావేశమయి ఆదాయవ్యయ పట్టికను చర్చించిరి. గవర్నరుగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. తర్కింపవచ్చిన తీర్మానము లేడింటిలో మూడు గాబోవు సభలో చర్చింప నుంచివేయబడెను. రెండుతీర్మానము లుప సుచారింపబడినవి. రెండుమాత్రమే తర్కింపబడెను.

“నియర్ హోమ్” అను ప్రత్యేకవివాదమును గూర్చి కేర గారిలుల జెప్పిరి. పుస్తకములో నుండు కొన్ని యంశములు మహా మృదీయులమూలములనుబట్టియంచును సంగతి దొరతనమువారికి తెలియవచ్చెను. అది మొదట ననేకవత్సరములక్రిందట నింగాండులో ప్రచురింపబడి 1910 వ సం॥లో కలకత్తాశాఖకు విక్రయార్థమంపబడెను అనన్వియు నమ్మివేయబడెను. ఇంక నీరాజధానిలో ఆప్రతు లేవియు యముక్కును పోతుండునటుల దొరతనమువారు చూచెదరు.

హిందూదేశ సంరక్షక శాసనము ననుసరించి యనేక మందిని నిర్బంధావాసశిక్ష సాత్తయవలసిన కారణముల దెలుపగొనబడి యనేక ప్రశ్నలకు కేర గారిలుల బదులు జెప్పిరి:—హిందూదేశ సంరక్షక శాసనము ప్రకారము శిక్షాపాత్రులైనవారిని బంధువులు, స్నేహితులు మొదలగు వారెవ్వరను వారిని జూడగోరీ వారందరికి నలుల జూచునట్టి యేర్పాటు లొనరింపబడెను. అటువంటి సందర్భకు లేగ్యునును ఆటంకపరుపబడలేదు. శిక్షితులు తమ కుటుంబములకును, బంధువులకు నుత్తరములను వ్రాసికొన ననుమతింపబడెను. అనేక మంది బంధువులు ముఖ్యముగ నే శిక్షితుల జూచినచున్నారు. ఇటీవల నొక శిక్షితుడు వెర్రెప్రోషియన్టుల వదంతిపుట్టెను. కాని సివిలు సర్జను గారి చే పరీక్షింప నట్టి వదంతి కేమియు నాధారము లేనటుల లేటపడెను. ఒక శిక్షితుడు ఆత్మహత్య గావించుకొనెను. ఒకడు జ్వరమువచ్చి మరణించెను. వంగదేశమున విప్లవోద్యమము బాగుగ వ్యాపించుచున్నదని ఆయుధ్యములలో పాల్గొనిన వారలలో ననేకులచే నొప్పుకొనబడెను. వాఙ్మూలము వ్రాసి కొనుటలో నెవ్వరి కెట్టి నిష్పంధమును గలుగజేయలేదు. నోటి వాఙ్మూలమునకు బదులుగా గాని, దానితోబాటుగా గాని లిఖితవాఙ్మూలము ప్రతివానివద్దయండియు గోరబడెను. కాని అట్టి అవకాశమువలన బొందగలుగు లాభము నెవ్వరును పొందలేదు. ఈ వాఙ్మూలములు స్థానిక దొరతనము వారిచే బాగుగ నాలొచింపబడెను. జెయిలులో నున్నప్పుడు బంధువులనుగాని, వ్యాయవాదులనుగాని సలహాచేయుట కవకాశ మియ్యబడెను గాని విచారణసయమప్పుడు మాత్రము వారి స్వంతప్రత్యుత్తరములే వాంఛింపబడెను. వారి హైస్వప్రత్యుత్తరముల కట్ట నిర్బంధించుటగాని, చేతులకు గొలుసులచేయుటగాని, చేయలేదు. నిర్బంధావాసకాలమున కొంతమందిని ప్రత్యేకగృహములో నుంచుటమాత్రము కొన్ని విషయములలో వాస్తవము. బంగారీ శ్రీనిర్బంధావాసమును గూర్చి గూడ కేర గారు కొంతవఱకు సమాధానము చెప్పిరి.

దాదాభాయి నోరోజీగారు స్వగృహులైనందులకు గుంటూరు పురజనులు తమ దుఃఖరూచనగా పురమందలి అన్ని దుకాణములను, పావులను, ఫ్యాక్టరీలను మూసివేసిరి. టవున్ హైస్కూలు మూయబడినది. 3 వ తేదీ సాయంత్రము ఏబూరు బజారులో నోరోజీగారి గుణగణములను దేశసేవారాధన జనులకందెను తెలుపుచు నొక బహిరంగసభ గావించబడినది.

చుటలేదు. అలభ్యములను మనము వెన్నాడలేను. దేశమును విద్యార్థిక విషయముల సుధరింప చాలతడవయ్యెను. ఈ విషయములని పుడును నము బూను కొంటిమి. నూటికి 92 రకు చదువురాదు. నూటికి 75 రు వ్యవసాయముపై నాధారపడి యున్నవారు. ప్రజల ఆర్జకశక్తి స్వహాసణమునకు సరియైనది యుండలేదు. మనమట్టును లేరపార జూచితిమేని పువిధములగు లాభకర కార్యములు గానవచ్చును. కాని యీ యాధారముల నుపయోగించుటలేదు. తమస్థిలగతులను ప్రజలు పూర్ణముగ గ్రహింపజేసి, యింకను సోమరులై యుంటిరని “యూయూ యువద్రవము” కలుగునని బోధింప మాయత్నముఅని దివానుగారు నెలవిచ్చిరి.

కీ॥ శే॥ దాదాభాయి నోరోజీగారు.

దాదాభాయి నోరోజీగారి మరణమునుగూర్చి విచారిం చుచు తమసానభూతిని తెలుపుచున్నవైన లేఖలలో వెల్లిండ్లను ప్రభుప్రభులును వ్రాసిన లేఖయును, సంజాయి లెట్టి నెంటు గవర్నరుగారు వ్రాసినలేఖయు గలవు. బొంబాయి దేశభాషా పత్రిక లన్నియు ఆది, సోమవారములలో నల్లనియందులతోడను, కీర్తిశేషుడైన దేశభిమానియొక్క గుణకీర్తనములతోడను వెలువడెను.

“జేము జాన్సెడ్.” పత్రిక.

హిందూదేశ మహానాయకులలో ననేకుల నేకవిధముల కీర్తిప్రతిష్ఠల గాంతురు కాని నోరోజీగారి స్థానము మాత్ర మెల్లప్పుడటులనే కాళిగా యుండును.

“పార్సీ” పత్రిక.

మనదేశమును సుధరించిన వారలలో నీతిమంతుడు. అతని నుత్తమ దేశభక్తునిగ ప్రపంచమంతయు నంగీకరించెను. అతని శిశితమంటట నొకేయ తానూపరిచవలెను. తనను భయాభిమానముల నరకు గొనక తన మాతృదేశ సేవచేయుటయే యా యత్నావళి. “నేక; స్వాస్థ్యశాఖము” అనియే యతని పేరువాక్యము. చిన్మరణీయగు అతని కీర్తిమాత్ర మెన్నడును దళింకొత్త నేరదు.

“బొంబాయి సమాచార” పత్రిక.

అతని మరణములయన హిందూదేశమునకును, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకును విశేషనష్టము గలిగెను. భారతజాతి నిజమైన స్నేహితుని నాయకుని గొల్పియెను. దొరతనమువారు దృఢమైన రాజకర్త పునని గోల్పోయిరి.

“సాంజువర్తమాన్” పత్రిక

దాదాభాయి నోరోజీగారి మరణమువలన భారతవత్సము తన యాధునికములలో నుత్తముడని చెప్పదగు. దేశస్వాతంత్రియమునకు తన యావత్తనమును నర్పించు స్వాస్థ్యశాఖి యగు మహానాయకుని భారతవత్సము గోల్పోయెను.

నోరోజీగారికి మహాస్త్వ మొసగుట

దాదాభాయి నోరోజీగారి మరణాంతరము మూడవ దిన ఆపరక్రియలజూతుట కనేకరు ది పార్సీలు అగ్ని దేవుని నూతన దేవాలయమునకు బోయిరి. డాక్టరు కాట్టరు మిసో నెర్తికోవెల ప్రధానమతగురువు నోరోజీగారి గుణగణములను, దేశభక్తి రాజభక్తులను విశేషముగ ప్రశంసించుచు నుత్సాహకరముగ నుపన్యసించిరి. ఆ సతగురువు సూచనమున అవటి సార్వీలంద అతని నాయము నికముందెల్ల కాలమును శోకేష్టియును మతగురువుల నామోహ్యరణముతో నుచ్చరించునటుల తీర్మానింపబడెను. ఆధునిక పార్సీలోకమున నోరోజీగారి యంతటి సుప్రసిద్ధ పురుషుడు లేనందున వాతని కా గౌరవమంతయు యుచితమని వారందరును సమ్మతించిరి.

జూలై 3వతేదీన సమావేశమైన లక్ష్యశాఖుల ప్రజా సంఘమువారిక సభ తేదీ, హిందూదేశ స్వపరిపాల నాదర్శమునకు జనకుడనదగు నోరోజీగారి మరణమునుగూర్చి విచారమును చెల్పుచు నొక తీర్మానము జేసిరి.

మదనపల్లి కళాశాల.

మదనపల్లి లోనున్న చెన్న పురి విశ్వవిద్యాలయమునకు చేరిన కళాశాలకును ఉన్నతపాఠశాలకును ఇపుడు ఆవిరినెంటు మృగాది విధానమున నేర్పడనున్న జాతీయ విశ్వవిద్యాలయమును ఏకావరణముననే యుండినను ఈరెండు ప్రతిస్థాపనలకును సంబంధమేమియునులేదు. కాన చెన్న పురి విశ్వవిద్యాలయ సంబంధములగు కళాశాలయందును ఉన్నత పాఠశాలయందును చేరగోరు విద్యార్థులకు నిరుడెట్టి సౌకర్యములుండెనో ఈ ఏడు నట్టిసౌకర్యములేగలవు గాన వారు చెన్న పురి విశ్వ విద్యాలయ పరీక్షలకు వెళ్లుట కభ్యంతర మేమియును లేదు. పీలుగాయండి నవో చెన్న పురి విశ్వ విద్యాలయమునకు చేరిన బి.ఏ. తరగతిగూడ ఇచట నేర్వనపడును. నే నట్లు త్వలో నేర్పరచెదనని చెన్న పురి విశ్వవిద్యాలయము వారికి వాగ్దానముచేసితిని.

జాతీయ విశ్వవిద్యాలయ విధానము నేరుగానంగు చేరగోరు వారికి ఏర్పరుపబడినది. జాతీయ విద్యావిధానమున చేరగోరు వారికి ఉన్నతపాఠశాల ప్రస్తుతములేను. గాన విద్యార్థులు ఎస్.ఎస్.ఎల్.సి. విధానము నభ్యసించవలెను.

ఎర్రెస్టెడ్డు.

గౌరవ కార్యదర్శి,

ధి మొసాఫీకలు ఎక్కువకనుట టప్పు.

సాంఘిక వార్తలు

అనుబంధము లొకటి దివ్యజ్ఞాన సమాజము:—

అనిమిసెంటుమ్యూగారికి స్వేచ్ఛను కలిగించుట కీ సంఘమువారు నిరంతరము ప్రయత్నించిన రీతి కార్యదర్శి ప్లాన్ నుపైలరుగా రెంటివార్త నవీన సి. జనరాజవాసాగారు తెలిపిరి.

బెసెంటునిధి:— సెంటు జిల్లా గూడూరునందు

బెసెంటునిధి ఈ నెల 3 వ తేదీ యదయము ప్లాపింపబడింది. వెల్లెటి ఆది నారాయణ రెడ్డిగారు ప్రతిగ్రహమునకు బోయి చందాలను ప్రోగు చేయుచు ప్రశంసాపాత్రముగ పనిచేయుచున్నారు.

అనిమిసెంటుమ్యూగారి కుమార్తె:— అనిమిసెంటు

మ్యూగారి పుత్రికయగు మెదిలు బెసెంటు స్కూటు సలియును జి. ఎన్. అరండేలుగారి ఆంతరంగిక కార్యదర్శియగు బల్లెలు గారును చెన్నపురినండి కొలంబోకు వెళ్లిరి. వీరిద్దరును చెన్నపురిలో నుండగనే నిర్బంధవాసమును గూర్చి ఉద్వేగులంపబడినవి. వీరిద్దరును ఆస్ట్రేలియాకు వెళ్లేదరు.

మద్రాసు యంగుమెచ్చు లిటరరీ అసోసిషను:—

ఈ నెల 7-వ తేదీ శనివారమునాడు సాయంకాలము 5-39 గంటలకు జార్జిటవును వరదా ముత్రియప్పను వీధిలో 53-వ సంఖ్యల గృహము నందున సంఘమందిరమున పచ్చుపుకళాశాలలోపాఠ్యాయలగు కే. ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగు ఎం. ఏ. ఎల్. టి. గారి అధ్యక్షత క్రిందసభజరుగును. క్రైస్తవ కళాశాలయందు బి. ఏ. సీనియరు తరగతి విద్యార్థియగు డి. వి. దుర్గా ప్రసాద రావుగారు సెపోలియను హాస్పిటల్లను పోల్చుచు సుక వ్యాసమును చదివెదనని కార్యదర్శి మాకు వాసిరి.

రావుసాహెబ్ కలవల కణ్ణాశ్రేణిగారి సంస్కృతకాలేజి:— ఒక విలేఖకు డిల్లీ వ్రాయుచున్నాడు:— ఇందు విశ్వస్థానైకసంప్రదానమునకు చేరిన ఆస్వాత్య ఆచార్యులు మొదలగువారి వార్షికావతార దినములందు వా ప్రభావములు ఉపన్యసింపబడు సుస్కృతకాలేజి ప్రెసిడెంట్ గారి యభిప్రాయ ప్రకారము గతనెల 30 వ తేదీన బహుముఖం శేనంగేశం వరదాచార్యస్వాముల వారిచే శ్రీశైలయాశ్రమ్ దివ్యచరిత్రము ఉపన్యసింపబడినది. ఈ నెల 2 వ తేదీన సోమవారమునకు వారిచేత శ్రీమన్నాథముల దివ్యచరిత్రము ఉపన్యసింపబడినది. ఇట్లే ఆయాపహులయల యవతార దినములందు వారివారి దివ్యచరిత్రముల యపన్యాసములు జరుగుచుండు గాక.

జరుగబోవు సమాచారములు:— 16 వ తేదీ

సోమవారమునాడు యదయమున 6-45 నిలకు గవర్నరుగారు చెన్నపురికి వచ్చెదరు. 7 గంటలకు పోలీసు ఉద్యోగములకు పరీక్షలు బహుమాన మొసగబడును. 7-45 నిలకు ట్రాబల్ క్లోసింగ్ ఇన్స్టిట్యూటుకు శంఖస్థాపనము జరుగును. మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు చెన్నపురి వాలంటీరు గార్డుల ఆటలు జరుగును. 17 వ తేదీ మంగళవారమునాడు ఉదయము 7-45 నిమిషములకు రాయపురమునందు క్రొత్తగా వైద్యశాలను ప్రారంభింపబడును. మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు చెన్నపురి గార్డుల ఆటలు జరుగును. 4-30 నిలకు బహుముఖ లాంగుబడును. 18 వ తేదీ బుధవారము మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు ఆటలు జరుగును. రాత్రి 9-45 నిమిషములకు విందు జరుగును. 19 వ తేదీ గురువారము ఉదయము 7-45 నిమిషములకు చెన్నపురి గార్డుల ఆటలు జరుగును. బట్టుకొని ఆడెదరు.

యధుబుధమునకు సహాయ మొనర్చిన వారి

పేర్లు:— 1926 వి. ఎ. వి. అక్షామరె, వెల్లెటిగారు 2000 1027 చెన్నపురిబాంకి విజయనగరము కాళివారు 3000, 1028 గంగారు వెంకటప్పయ్యగారు 100, 1029 గంగారు వీరయ్యగారు 100, 1030 గంగారు వెంకయ్యగారు 200, 1031 కొత్త సుంకయ్యగారు 100, 1032 నెల్లెకాయ వెంకటరావు గారు 100, 1033 ఛార్లెడ్ల బాంకి (ఇండియా, ఆస్ట్రేలియా వైవాహిక చెన్నపురి) 500, 1034 ఎం. ఏ. ఆర్. ఎస్. ఎస్. వి. రామకృష్ణగారు 1000, 1035 ఇ. టర్నరు వాట్సు సతి గారు 2000, 1036 పెద్దూరు ఇర్విన్ సతి గారు 6000

1037 కందిపాటి రామకోటయ్యగారు 100, 1038 పిన్నేరు గంగయ్యగారు 500, 1039 దొరెడ్ల లక్ష్మయ్యగారు 800, 1040 కరంజేడు గ్రామసంఘసభ్యులు 1200, 1041 కందపాపయ్యగారు 200, 1042 వి.రంగనాథాచారిగారు 100, 1043 నారా, యాదప్ప నాయక్ గారు 3000, 1044 వై. విశ్వనాథయ్యగారు వి. ఎం. ఎస్. 2000.

న్యాయస్థానవార్తలు.

రిజ్నాబండ్ల నమ్మట:— డేవిడు అను నతడు ఒక్కొక్కటి 75 రూపాయి ఖరీదుగల రెండు రిజ్నాబండ్లను రామపేటలో బావుగముందు సబ్ డిస్ట్రీక్ట్ హౌస్ టెనెంట్ అనునతనికి ఇచ్చి అమ్మినదయినట్లు చెప్పెను. హుస్సేన్ నమ్మక సామిద్రోహ పెంబిల్లందుకు 1 సంవత్సరము కఠినశిక్ష బభింపబడెను.

చెన్నపురి నిర్బంధ ప్రవాసములు.

ఇదివరలో ఆనిమిసెంటు, అరండేలు, వాడియాగార్లు రచించిన పుస్తకములనుగాని, వాచ్చిన ఉపన్యాసములనుగాని ఆచూకీనిచ్చి విక్రయించ గూడదని నుదరాసు ప్రభుత్వము వారు తీర్పు చేసియుండిరి. కాని దివ్యజ్ఞానసంబంధ మైన్స్ ట్రేడు, మతమునకు సంబంధించి నట్టియు గ్రంథములుగాని ఉపన్యాసములుగాని గవర్నరుగారికి రాజద్రోహపు వ్రాతలతో గూడు కొనలేదని తృప్తికరముగ తోచినచో విక్రయించు కొనవచ్చునని ఉత్తరువును జారీచేసి పూర్వపు శాసనమును రద్దుచేసిరి. ఈగ్రంథములను గవర్నరుగారు స్వయముగగాని మరెవరికెరి ద్వారాగాని పరిశీలించి యుత్తరు వొసంగిరి.

బెసెంటునిధి:— ఇదివరకు చేరినవి 7152-10-0

డాక్టరు. ఎస్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు (ఒకభాగము) 250-0-0, కే. నాగేశ్వరరావు మంతులుగారు (ఆంధ్రపత్రికాధిపతి) 100-0-0 స్వధర్మప్రచారకత్రికా సంపాదకులు మమలుచేసి పంపిన సొమ్ము 100-0-0, పండిత. డి. గోపాలాచార్యగారు 50-0-0 డి. ఎస్. స్వామిగారు పోస్టాఫీసునిధి చెన్నపురి 25-0-0, డి. ఏ. నరేంద్రకృష్ణగారు నాగవతాస్సు కంప్ర మోనిక్కుము 21-0-0, జగతి నారాయణగారు స్టేషను-చంపరాయి 20-0-0, ఎస్. సి. పాలుగారు వ్యక్తుల ఆనంద డి. ఎస్. పత్తుము 10-0-0. డి. ఎస్. నుందరముగారు రామ స్వామినిధి 10-0-0, ఎస్. వీరరాఘవశిల్పగారు- అన్నపూర్ణము సింహాశ్రమ 2-0-0, ఎం. రంగప్పగారు ఉపాధ్యాయుడు మొకలుమగరి 7-0-0, రాజేంద్రమూల కేసరిగారు-స్టేషను బాగ్రా 5-0-0, వి. రామచంద్రగారు కొచ్చి 5-0-0 కే. ఏ. అమా యప్ప శిల్పగారు వస్త్రము కొట్టాయి. ఎస్. వి. ఆర్. 5-0-0 ఎస్. పట్టాభిరామగారు లక్ష్మీ-మైలాపూరు 5-0-0, తెప్ప కొళము కైపుకూరు, 15 ఏ. సభ్యులు, 5-0-0, యవజన మిత్రులు, 3-8-0, వీరప్ప మొదలి తిరుచ్చెంగూరు 1-9-0, ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు 57 రామస్వామినిధి బిడి 1-0-0, ఎల్. ఆర్. నాథగారు అలయ స్కూల్ బాంకి సిద్ధా 500-0-0, వి. లక్ష్మీనరే ఆయ్యగారు కరాచి హోమురాలు నీరు కార్యదర్శి 238-0-0 ఎల్. ఆర్. నాథగారు మిత్రులు, 100-0-0, కారికాలు పానులు. 100-0-0, శివబాబు హోమురాలు నీరు 50-0-0, తిరునగలూరు ప్రజలు 45-0-0, డి. ఎస్. చిదంబరం శిల్పగారు, తిప్పగోరి 25-0-0, పి. స్వామిగారు నర్సారావు పేట 20-0-0, రత్నూరు డి. మా నేను గారు నీరుచ్చి 10-0-0, నగర్కొయిలువాన 7-0-0 వి. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యగారు కారికాలు 5-0-0, మొత్తము 8888-11-2.

ఒక లేఖ.

28-6-1917

గోపీ - సింగు.

ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు

కే. సి. వి. ఇ. ఎల్. ఎల్. డి.

చెన్నపురి.

ప్రియులగునయ్యా! పూజ్యులగు అనిమిసెంటుమ్యూగారి కిది వారసహచరులకును భవసహాయము చేయవలెనని తాము ప్రకటించిన లేఖనుచూచితిని. ఇదటివారివలన మమలుచేసిన రు 100 మొదటివాయిదా మొత్తముగా రెండు తావునకు పంపితిని. ఇంకను పంపెదను. హిందూదేశోద్ధరణమునకు అనిమిసెంటుమ్యూగారు చేసిన సహాయము నిచటి ప్రజలు బాగుగా గ్రహించియున్నాడు. ఆమెచేసిన మహోపకారమునకు మన మెంతచేసినావలసినదాగానట్టి భవణమున నాయనకు చాసటకాకుండ నుండుట మహాపరాధమును భీరుత్వమును కృతఘ్నతయు నగుచున్నది.

ఇట్టి సమయమున వెనుకంజ వేయుటకంటె ప్రాణత్యాగమే శ్రేష్ఠము. మాకు అనిమిసెంటుమ్యూగారిపట్ల సంపూర్ణ భక్త్యనురాగములకలవు. అట్లు సంపూర్ణముగ నుండిన మాకృతజ్ఞతనుయే యిహలోక శక్తియును గూడ నభివర్జితము చాలదు. తాము వైద్యముతో హోమురాలు పత్తుమునకు నాయకత్వము వహించినందులకు దేశియులందరును కృతజ్ఞతతో మిమ్ము ననుసరింపగలరు.

అనిమిసెంటుమ్యూ గవర్నరును స్మరించునట్టియు తమ పట్ల భక్తిగౌరవము గలిగినట్టియువిధయును జే.బీ చండీరాం;- మేనేజింగు ప్రొవైసింగు, బట్టలపేత యంత్రశాల, గోపీ, సింగు దేశము.

హోమురాలులీగు. నర్సాపురము

తీర్మానములు

(1) యధ్యసమయములలో ప్రయోగింపదగిన ఇండియా రక్షణశాసనము ననుసరించి బీ సెంటుమ్యూ, వాడియా, అరండేలు గార్లును నిర్బంధవాసమున పాలు చేసినందులకు చెన్నపురి ప్రభుత్వము వారి కార్యముపై తమ ఆగ్రహమును వెల్లెబుచ్చుచున్నాడు.

(2) సామ్రాజ్యములోనుండి స్వరాజ్యము నందుటకు భారతీయులు చేయు న్యాయసమ్యుతాంశమును అదందుటకై వెండ్లెందు ప్రభువుచేసిన ప్రకటనమును రాజప్రతినిధి గారును, ఇండియా కార్యదర్శి గారును నిరాకరించెదరు గాక!

(3) బీ సెంటుమ్యూ ప్రభువులుచేసిన దేశసేవకు కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ నీసభవా రభివందింపుచున్నాడు.

ఈవై తీర్మానములు నర్సాపురములో రాము వెంకట్రాయగారి అధ్యక్షత క్రింద 1917 సంవత్సరము, జూలై నెల, 1 తేదీన జరిగినసభలో యేక ప్రముగ సంకీర్తంపబడినవి.

ఎస్ ఎస్ చిలకస్థీమరు కాలిపోవుట

(మా స్వగీయ విలేఖకునివద్దనుండి)

బాబున, జూలై 2:— ఈనెల 1 తేదీ అనివారం ఉదయం 6 గంటలకు బాబున పోవుటకు ఎస్ ఎస్ చిలక స్థీమరు మదరాసునుండి బయలుదేరి కాకినాడ, విశాఖపట్నం సముద్రవట్టుం, కలింగపట్టుంలలో సురుకు, ప్యాసింజరులను ఎరు మతి చేసికొని వచ్చియుండెను. బాబున కేపులో సుమారు 1500 కొబ్బరికాయల బస్తాయను 300 ఉప్పు చేరుల బస్తాయి, కొబ్బరితాకును సుమారు 250 యంది ప్యాసింజరులను ఎరుమతి యగుటకు సిద్ధమయియుండిరి. ఉదయం 6 గంటలనుండి 1 గంటవరకు సురుకు, ప్యాసింజరు ముప్పాటికనుండి ఎరుమతి అయియుండిరి. ఇంకెలో స్థీమరు వెనుకతట్టుక పోగ విస్తారము కనబడినది. ప్రజలు హాశ్వర్యులగున్నలయి నాచుచుండెరి. స్థీమరులోజన్న ప్యాసింజరు విగది భాగమున గుమికూడి యుండిరి. స్థీమరు లిగులనుచున్నది పడవలను సహాయము నకు పంపించునని జండాలును జేసిరి. తరుసహాయము నిమిత్తము పడవులనుపంపిడినది. ఈలోగా ఉపద్రవము సంభవించునని తలంపుతో ప్యాసింజరులో కొంతమంది టుమికిరి. కొంతమంది చేరువనున్న పడవలసహాయముచే దండెరి. స్థీమరు అధికారులు మంటలు చల్లార్చుటకు యెంత ప్రయత్నించినప్పటికీ వీలులేకపోయినందున స్థీమరును దరికి చేర్చినేసిరి. వెంటనే పడవలు సహాయమునకువచ్చెను. దుమికినవారిలో యీగ్రామవాసులలో కొందరు పోయివట్లు తెలియుచున్నది. వైగ్రామముల నారు ఎంతమంది పోయినది తెలియుచు స్థీమరునుండి గ్రామ సహాయముచే పురుషులు పడవలలో 24 పోయిరి. ఈపులు స్త్రీలను స్థీమరులోనున్న పడవలలో కూర్చుండజెట్టి ఆపాయములేకుండ గింపినారు. సాయంకాలం 6 గంటలనుండి ప్యాసింజరు లందరు దరికిరి. మంటలు నానాటికి వచ్చుచుండెను. కాని తగ్గుచూరము గానబడలేదు. కెప్టను ఆసిన్సు మాత్రము స్థీమరులోనుండి చేయవలసిన ప్రయత్నముజేసి సుదకు 9 గంటలకు దరికిరి. గతరాత్రి స్థీమరులో నగముభాగం మండుచుండెను. ప్యాసింజరులో సామానులు విడిచి నెట్టి కట్టుగుడ్డలతో దరికిరిన వారు అసంఖ్యాకులైయుండిరి. వారికి గ్రామస్తులందరు అన్నసానాను లొంగి సత్కరించిరి.

కొందరు యూహించును ప్యాసింజరును మిలిటిరీ వారును జేరిరి.

నేను ఉదయమగుసరికి మంటలు కొంత చల్లారేమోన నను గనబడెను. అందునే ఆఫీసర్లు ఆంతా స్థీమరువైకిపోయి సామానులు దింపించుచున్నాడు.

నేనుదయం గ్రామస్తులు చందాలు నేనుగొని నికపరాదులకు భోజనము తెట్టించినారు. నెఱుకనుండి విద్యుదులు తెలియజేసెదను.

తై మహాసభ

సంస్కృతభాష లేక హాసవిద్య నభ్యసించు నట్టి గాని వేదాధ్యయనము చేయునట్టి గాని తైవ బ్రాహ్మణ బీదబాలురు పై సభవలన ద్రవ్యసహాయమును పొందగోరువారి జూలై 15 వ తేది లోపలను కార్యదర్శులతో నొకరికొని కోశాధిపతికిగాని చరఖాస్తులను పంపుకొన నలయును.

కొంపల్లి కోట్టిలింగము

కా. నాగేశ్వరరావు

కార్యదర్శులు

వివరములును చూడ.

బాంబాయి విద్యాసంఘమువారి ప్రథమ సమావేశము,

విక్రమాంకుడు-వారి కాలశ్చయము

విష్ణుధావాస టెటు

మైసూరు కానకనగర, శివనగరసభ

స్థానికవాడలు

ప్రధానవ్యాసము

బంగారు నాణెముల గురించుసూచన

చార్టు - వ్యాఖ్య

చిర్రోహామహాసభామండలి

విశేషాంశిచార్టు

కృత్తాంశము

ఇంగ్లీషు లెండిచార్టు

ప్రజాభిప్రాయములు

మొదలిడిన పిమ్మట దానినే పదునైదు రూప్యములకు గొని నగలుగ మార్చుచుండిరి. సంగ్రామ మారంభించి నదిమొదలు, నవరసులు విశేషముగ లభించక పోయినను, హెచ్చుధరలు కయినను గొని నగలును జేయించుచునే యుండిరి. నూతన శాసనము ననుసరించి నవరసులను కరగించుటకు ఏలులేదు. బంగరు కణికలను గొనుటకయినను, లుకముం దవి దొరకుట దుర్లభము. అందుచే భారతీయ స్త్రీలు ఇకముందు నగలపై ఆశను మానవలయును. ఈ యుత్తరువు దేశము నకు గొంతలాభకరము గావచ్చును. సామాన్య వేతనములను బడయుచున్న పురుషులకు తమ స్త్రీలకు నగలుచేయించు బాధ్యత తగ్గిపోవచ్చును. నగలకై వెచ్చింపబడుచున్న బంగారు, స్వదేశే పరిశ్రమకై వెచ్చించుట కుపయోగించుటకు నూతనావకాశము కలుగుచున్నది. అట్టి యవకాశమును వ్యర్థముగావింపక, దేశక్షేమము కొరకై యుపయోగించుట యవసరమని వేరుగ జెప్ప నక్కరలేదు. ఈ యుత్తరువులచే నైనను కన్నుల చెరచి, తమ ధనమును స్వదేశే పరిశ్రమాభివృద్ధి కీర్యణగాను వెచ్చించుట భారతీయుల ముఖ్యవిధి.

బంగారు హిందూ దేశమున కిప్పుడు బంపబడు చున్నది. మార్గమధ్యమునందున్నది. ఈలోహమును సరియగు మార్గముల వినియోగింపజేయుటకై దొరతనమువారి యుత్తరువులను ప్రకటించి యుండవచ్చును. నాణెముల సంఖ్యను హెచ్చుజేయుటకై యీ బంగారు దొరతనము వారుపయోగింపవచ్చును. సంగ్రామకాలములచే, హిందూదేశమునుండి ఇంగ్లండునకు బాపు ఎగుమతులు చాలవరకు దగ్గినవి. అందుచే హిందూ దేశపు వర్తకులకు ధనముపట్టుట కష్టమగుచున్నది. బంగారు వెండి నాణెముల సంఖ్యయు, వ్యాపారక్షీణతచే, దగ్గినది. ఈస్థితి బాగుజేయుటకై దొరతనమువారు కరెన్సీనోట్లను అధికముగ అచ్చువేయించిరి. కాని యిటుల నోట్లసంఖ్యను హెచ్చుజేయుటకు కొంతపరిమితి గలదు. పిటికి దగిన బంగారు వెండినాణెములు దొరతనమువారి యొద్ద నిలువయుండవలెను. ఈ విధముగ జూచిన, నోట్ల సంఖ్య హెచ్చుజేయుట కిక విశేషావకాశముండదు. ఇప్పుడు దొరుకుచున్న సువర్ణము ప్రస్తుతమున ధనపు లేమిని గొంత దొలగింపవచ్చును. వ్యాపారమునకు దిగి ప్రోత్సాహము నొసగవచ్చును. ఇదివరకు విదేశీయులు బంగారును హిందూ దేశమునకు బంపుటకు భయపడుచుండెడివారు. ఇది వర్తకాభివృద్ధికిగాని, దొరతనమువారి యుపయోగము నిమిత్తమేగాని విశేషాధ్యయోగ పడుచుండెడిది గాదు. సంగ్రామకాలము బూర్వము అటువర్తకములు సగులుమీద నెలరు పడి యుండవలసియు బంగారము, హిందూ దేశముచే ప్రకటించెడిది. యుద్ధమునకు రెండువర్తకముల కేనక మూడునోట్ల ముప్పదియయిదులక్షల రూప్యముల విలువగల సువర్ణమును హిందూదేశము ప్రకటించెడిది. కాని యందుచే హిందూదేశమున గలిగిన పరిశ్రమాభివృద్ధి గడునల్గులును. దొరతనమువారు ఈ బంగారునంతయు తాము దీసికొని, నగలు కుపయోగపడకుండ జేయుదు రని యీ యుత్తరువులచే ప్రకటించు గురుచున్నది. మిత్రము డలివారిలో గొందరు బంగారు తరుదేశమును వెలుకలికి జూడూడదని యిదివరకు శాసించియుండిరి. ఆ శాసనమును రద్దు చేసికొనినచో బంగారు అధికముగ హిందూదేశమునకు వచ్చుటకు ఏలుగదు. అపేక్షాదేశము హిందూదేశమునకు బంగారును బాపి, దుష్కృతముండి ఎగుమతులను దీసికొని పోవచ్చును. అంతర్గాముల

యువద్రవ మిప్పు డధికముగ నుండుటచే, బంగారు నాణెములను హిందూదేశములోనే తయారు జేయుట ప్రేమస్ఫూరము. దేశరక్షక శాసనము క్రింద దొరతనమువారి యుత్తరువు నెటుల కొన సాగింతురో, చూడవలసి యున్నది. పోలీసువారి కియధికార మిచ్చిన యెడల, జనులకు మరింత యొత్తిడి గలిగిన గలుగవచ్చును. ఇందు విషయమై జనులలో భీతి గలుగకుండ జేయుట దొరతనము వారి విధియై యున్నది. నాణెముల కరుగువారిని కనుగొని యీ శాసనము క్రింద శిక్షాపాత్రులుగ జేయుదురేమో.

హిందూదేశమున నగలుచేయించు నలచాటుండుట చేతనే, యనేక కుటుంబములు కష్ట సమయములలో దారిద్ర్య బాధనుండి దప్పించి కొడుకులను విలగుచున్నది. కాని పరిశ్రమాభివృద్ధిని గాంక్షించుచున్న యీ దినములలో, ధనమును నగలకై వినియోగించుట దేశమునకు లాభకరముగాదు. స్వదేశే పరిశ్రమలకును, దేశీయ బ్యాంకులకు స్థాపించుటకును ద్రవ్యము నుపయోగించుట ముఖ్యవసరమని వేరుగ జెప్ప నక్కరలేదు. ఈ యుత్తరువులు దేశ పరిశ్రమాభివృద్ధికై భారతీయులను బుకొల్పినచో, హిందూదేశము సత్వరముగ సంపదతోదుల దూకుట నిశ్చయము. వెనుకటికన్నను, ఈ కాలమున దేశద్రవ్యము పరిశ్రమలకు వెచ్చింపబడుచున్నది. దొరతనమువారి ప్రోత్సాహ మంతగ లేకున్నను, తాతా మొదలగు దేశాభిమానులు కర్మాగారములనిర్మించి పనిచేయుచున్నారు. స్వదేశే బ్యాంకులను ప్రతిష్ఠించి, జయప్రదముగ నిర్వహించుచున్నారు. వ్యాపారమునకు విముఖత దేశీయులలో రూపు మాయుచున్నది. అందుచేత ఈ యుత్తరువులను ప్రజల కిచ్చింది గలుగకుండ త్వరతో దీసివైచుట సమంజసము. పరిశ్రమాభివృద్ధికై దేశీయులు పాటుపడుసమయ మాసన్న మగుచున్నపుడు, కొలదిలోహమును అలంకారములకై వినియోగించినను నష్టముండదు. పురాతన సాంప్రదాయముల నొకమారు గ్రుంచివైచుటయు సమంజసము గాదు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము: రెడ్ల యభిప్రాయము.

నెల్లూరిలో జరిగిన రెడ్డి మహాసభలో రాజకీయ విషయములను చర్చించగూడదను నియమముండుటచే, ఆంధ్ర రాష్ట్ర విషయమును గూర్చియు స్వపరిపాలనమునుగూర్చియు తీర్మానములుగావింపబడలేదు. సాంఘిక విద్యావిషయిక తీర్మానములే గావింపబడినవి. అందుచే రాజకీయ విషయములందుత్సాహము గల కొందఱు రెడ్డిసాంఘికు లీసభకు రాతేదని నిన్నటిదినమున ప్రచురించిన, పానకా పట్టాభిరామా రెడ్డిగారి లేఖలో గానించుచున్నది. రెడ్డిమహాసభ ముగించబడిన పిమ్మట ఆంధ్ర రాష్ట్రమును గూర్చి న్యతిరేకాభిప్రాయమును చెలుపుటకు వేరొకసభను రాష్ట్ర న్యతిరేకవాదులు గొందరేర్పఱచిరి. ఈసభ జరుగునని ముందుగా తెలియక అచటేదనియు, రాష్ట్రవాదుల కిట్టిసభ జరుగునని తెలియకపోవుటవలన రెడ్డి మహాసభ ముగియగిన యుక్తముండి వెడలిపోయిరనియు, ముందు తెలుకక యిట్టిసభలకు జరుపుట భావ్యముకాదని సభా నిర్వాహకులకు తెలిపినను ప్రయోజనము లేదనున సభికులలో గొందఱు సభను నడలిరనియు, యందుచేత రాష్ట్ర న్యతిరేక వాదులే విశేషము నుండి యీ సభలో విగిలియుండి పీర్వాకము నెలులో గావించిరనియు, పానకా పట్టాభిరామా రెడ్డిగారు మాకు ప్రాసి నారు.

ఇటులయున్నను, రాష్ట్రము కావలయునని యాన గురువు, అక్కడ చేరిన యానగురువు వార ప్రతి వాదములను జరిపించి, ఆయా రెడ్డి ముఖ్యులను రెడ్డి బి. ఎ. బి. ఎ. రెడ్డి, హైకోర్టు వకీలుగారివంటి విచారణకునే, తమ యభిప్రాయమును మాన్పు కొని రాష్ట్రమునకు వ్యతిరేకముగ సమ్మతి యొస గమని, కొందఱు మహానియులు నిర్బంధించుటచే, ధైర్యము వహించి రాష్ట్రమున కనుకూలముగ రెడ్డిగారు సమ్మతి నిచ్చిరిని గూడ తెలియుచున్నది. ఇట్టి విషయములపై దీర్ఘ వ్యాఖ్యాన మనవ సరము. అననుకూల పక్షములలో గూడ ధనవంతు లును, పలుకుబడి గలవారు నగు తిక్కవరపు రామారెడ్డిగారును, నూకలపాటి పేకటపతి రెడ్డి గారు మొదలగు రెడ్డి సాంఘికము రాష్ట్రము కులముగ సమ్మతిని నిచ్చుటయే, రాష్ట్రద్యమ బలమునకు సహకరము. ఈ సభావ్యవహారము మదరాసు మొయిలు కత్తిలో నిటుల ప్రచురింప బడినది.

“కె. ఆదినారాయణరెడ్డిగారి ప్రోద్బలమునకు ఆంధ్రరాష్ట్రాంతర్యమునకు తమ యసమ్మతిని తెలుపుటకు రెడ్డిసభకు వచ్చినవారు కొందఱు సభ గూర్చి. మదరాసు జమీందారుగారును అనేక రెడ్డి ప్రముఖులును రావేను. ఈ సభ యశాంతివంత ముగనే యుంచెను.

కె. ఆదినారాయణరెడ్డి గారు దీర్ఘవ్యాస మిచ్చి ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమున కలుగు కష్టములను గూర్చి విశేషముగ నుడివెరి. స్వగారు రెడ్డియందు ధనవంతులగు వ్యాఖ్యానము రెడ్డిగారు ఆంధ్రరాష్ట్రాంతర్యమునకు సలిపి ఆదినారాయణరెడ్డిగారి ఆశీర్వాదమునకు సమాధానము లను జెప్పిరి. అనుకూల ప్రతికూలములగు ఉపన్యాసములు కొన్ని జరిగిన వెనుక ఆంధ్రరాష్ట్ర మనవసర మను భీష్మమును సభలో కొందఱుచే నామో దింపబడెను.” ఇట్టిసభలచే ఆంధ్రరాష్ట్రాంతర్యము అధికముగను గాని తగ్గినరము. ఈ సభలచే రెడ్డి మహాజనుల భావ మేమాత్రమును సువ్యక్తము కాదు. చేకొందాద్యములకు విముఖులయి యుండునారే, ఆంధ్రోద్యమమునకుగూడ విముఖుల జూపుచున్నారు. అందుచే, ఆంధ్రోద్యమము జాతీయోద్యమాంతర్యాగమని దినదినము స్పష్ట పడుచున్నది. కాటంరెడ్డి ఆదినారాయణరెడ్డిగారి ప్రయత్నములను రాష్ట్రమునకు వ్యతిరేకముగ బనిచేయుటయందు గాక, రెడ్డి సంఘపు లభివృద్ధి కై కేంద్రీకరించినచో రెడ్డిసంఘము త్వరలో అభ్యున్నతి జెందును. రాష్ట్రోద్యమము ఆంధ్రులలో సహజోత్సాహమును కలిగించినది. ఆ యుత్సాహమును నారించుట యసాధ్యము. ఆంధ్ర నాయకు లీ సంవత్సరము తమ కార్యపరత్వమును జూపవలెను. ఆంధ్రులలోని రాష్ట్రోద్యమిరేక వాదులను, ఉపేక్షాపరులను, రాష్ట్రోద్యమ వాదులుగ జేయవలయును. ఆంధ్రోద్యమము కీ యుద్యమముపై సానుభూతిని గలిగింపవలెను. చేకొందాద్యములలో రాష్ట్రోద్యమ మంగీకృత మగుటకుల జేయవలయును. ఆంధ్రోద్యమము జాతీయోద్యమాంతర్యాగమని నిరూపింపవల యును. అపుడు ఆంధ్రరాష్ట్రస్థితి తప్పక గలుగుట నిశ్చయము.

ఏయద్యమమున కయిదను ప్రతికూలభావము కలిగినదనిన నుద్యమ మభివృద్ధిని గాంచుచున్నద నుటస్పష్టము. ఉపేక్షాభావము వదిలినదనుట నిశ్చ యము. ఉద్యమమును సత్యముకలదేని, సత్యము గోచర మయినంతనే, ప్రతికూలవాదులు అను కూలవాదు లగుదురు. ఆంధ్రోద్యమసత్యమును గ్రహించక, యుద్యమారంభమున వ్యతిరేకాభి

ప్రాయమును గలిగినవా రనేకులు, సత్యము స్పృహ ముగ గోచరింపకనే, యుద్యమాభిలాషు లును. అందుచేత, సత్యమే పరమావధిగాగల ఆంధ్రోద్య మమున కింకను విముఖులుగ నున్నవారు, త్వరలో సముఖులగుదు రనుటకు సందియములేదు. కాని యీ యుద్యమవ్యాపనమునకై, ఆంధ్రమహాజన సభాసానిక సంఘమువారు, సంఘము వారననే ఆంధ్రోద్యమాభిలాషు లందఱును ఆంధ్రరాష్ట్ర సంచాదనమునకై తమ యావచ్చున్ని వినియోగ పరచి, సంశయాత్ముల సంశయములను బాసి గాని, కార్యసాఫల్యము గాంచుటకు పులులేదు గ్రహించవలెను.

మదరాసు దొరత్వమువారు ఉత్తరువును సడలించుట.

మదరాసు దొరత్వమువారు బిసెంటు, అరం డేలు, వాడియాగార్లపై గావించిన యుత్తరువు లలో, వీరి మతసంబంధ మగు వ్రాతలను గాని, యుపన్యాసములనుగాని ప్రకటింపగూడదను నుత్త రువు గూడ గలదు. ఈ యుత్తరువును ప్రకటించు టచే దొరత్వమువారు మతసంబంధముగ వ్యవ హారములలో గూడ జోక్యము కలుగజేసికొనినా రని ప్రజలు ధ్వేషించుట కవకాశము గలిగింది. జాలె నెల తియినాసెప్టు వత్రికలో మతసంబంధ మగు ప్రశ్నల కుత్తరములను బిసెంటుగారొస గగా ఆపుటలను, అరండేలుగారు దివ్యజ్ఞానమున కును విద్యకును గల సంబంధమును గూర్చి వ్రాయగా ఆ పుటలను ఈ యుత్తరువు ననుస రించి పత్రికనుండి దీసివైచుట యవసరమయ్యెను. రాజకీయ విషయములను దప్ప సాంఘిక మత విషయములను ప్రచురించుటచే దొరత్వమువారికి గలుగు స్పష్ట మేమియు గాన్నివను. కావుననే దొరత్వమువారు మరల నాలోచించి, తత్వ ప్రాధాన్య విషయములను వ్రాసి ప్రచురింప వచ్చునని నెనుకటి యుత్తరువును సడలించినారు దొరత్వమువారు తిరిగి యాలోచించి యిట్టిమాన్యు గావించినందులకు, వంద్యలు. ఈయనకాశమును దీసికొని నిర్బంధింపబడినవారు అనేక మతగ్రంథ ములను బ్రచురించెద రనుటకు సందియములేదు. అందుచే బిసెంటుగారి ఆదాయమునకు లోప ముండదు. ప్రజాభిప్రాయమును గమనించి, త్వర లో నిర్బంధావాసములను గూడ దీసివైచిన యె డల, పెంట్లొడు ప్రభువు గారు ప్రజల కృతజ్ఞతా వందనములకు వాత్సలగుదురు.

జలాంతరాములు నిరవయోగములగుట అమెరికానుండి నైనికులను పశ్చిమరణరంగ మునకు బంపుమండ, జర్మను జలాంతరాములు నైనికులను దీసికొని పోవుచున్న నొకను ముట్ట దించినవి. కాని అమెరికను డిప్లొమారు డడవలు అంతరాములనుదీకొని, యోడించి, యొకలంతగా మిని ముంచివైచినవి. అమెరికనునొక లెట్టిప్రమా దమును బొందలేదు. ప్రయాణములో అట్లాంటికు మహాసముద్రమున రెండు ప్రదేశములందు జలాంతరాములు ముట్టదీంప బ్రయత్నించినవి. మొదటి ప్రదేశము, జలాంతరాములుండునని యూహించుట కవకాశములేని ప్రదేశము. అట్టి స్థలమున జూనుకల. 22-న తేదీ రాత్రికాలమున అకస్మాత్తుగ అంతరాములు నైనిక నొకపై బడియు, విఫలత గాంచినవి. రెండవ మారు, యొక యంతరాము విధ్వంస మొనర్పబడినది. ఇందుచే, అమెరికనులు జలాంతరాముల యుప ద్రవములను తమ ప్రకృతిశాస్త్ర జ్ఞానాధికృతచే అడచి చెదరను నూనా నేటిలో సత్యమని నిరూ

పించబడినది. ఎవరను నెందులగు శాస్త్రజ్ఞుల ప్రయత్నములు సఫలమై ముగునున్నవి. అంత గ్రాములనే జగ్గులు సమ్మయిస్తారు. ఈ యుప ద్రవము తొలగిపోయినయెడల, జర్మనుల యాశ లన్నియు నింతలోతో అదృశ్యమై స నెనుటకు సందియము లేదు.

వొంబాయి సంస్థానమువారు పాదురజరవిద్య.

సాధారణముగ సాధారణలో చతుశ్శాసనాలని జానపదులయందు విద్యను వ్యాపింపజేయుటకు కొవిను సంస్థా నమువారి చేసిన ఏర్పాటు వాల్చాసని ముగ నున్నది. చేకొందాద్యము గ్రామములలో విద్యాసముల నిర్మించుట కిది ముఖ్యవిధానము. కా కి ర శాస్త్రము సారకు ధ్యము వ్యసానము సహకారము ముఖ్యముగ తెలియ దగిన యితర విషయములు మున్నగువానిని గూర్చి తేట తెల్ల యగు చేకొందాద్యలో లాంఛన భాష్యము మున్నగువాని సహ యము విద్యాసము నిర్మించుట కలప తెల్లరును సులభముగ విషయములను గ్రహించుట కవకాశము కలుగగల దనుట నిశ్చయము. ఇది విత్తనిద్యాలయసమ్యములలో మెక్కుటియని పండితులందరు కంగిదించియున్నారు. ఇందులకు సంస్థానము వారు పూనుకొని ప్రత్యేకముగ నొకసంఘము నేర్పరచి దేశి యుల కృతజ్ఞతవ వాత్సలైరి. ఈ విధానము చేకొందాద్య వ్యాప్తమగుగాక యని కోరెదము.

బొంబాయి ఒకలేమ సంకత యింటియందు కాపుగ ముండిన విలియం బ్రిస్టోకన్యకమనామె యా క్షినిదొంగరించ వలెనను నుద్దేశముతో గడచింక కవరమురాత్రి 2 1/2 గంటలప ఒక దాయంట ప్రజేరించి అమె చొక్కాజేమనుండి బీగము లను దియుమండ ఆమెకు మెలకువ వచ్చినది. ఆమెకే కలుచే యగా వాచొక గదిలోనికి బోయెను. గదికి బడుట నామె బీగమునేసి పలువురు సహాయులవల దిలిచి తెలుపు తెరచి చూచునప్పటికి ఆదొంగ ఆగది కిటికీనుండ పీఠిలోనికి దుమకి పారిపోయెను. ధనమేమియు పోలేదుగాని 10 రూపాయల నోటు మాత్రము వాడెత్తుకుపోయినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది.

కేకొందాద్యమునందు నిలు మేజిస్ట్రేటుగారు కక్కలను చంపుటకు ఒక సిఫాయికి తెలవొసంగిరి. గతనెల 21-న తేదీని వాస్తవ్యులై యనినా ప్రాప్తముల కద నతడు 2 కక్కలను కిం కుపాకితో కచ్చి చంపెను. ఆచ్చట పనిచేయు చుండిన 15, 20 మంది హిందువులు వానిని పట్టుకొని వెబ్బులు కొట్టి, వాని కుపాకి విచరితేనె వైగా కక్కలను చంపురు తన కుపాకితో నొక చిన్నబిడ్డను గూడ చంపెనని వానివై వారు కేసుదేసిరి. వాస్తవముగ నాసిఫాయియే బిడ్డనుగూడ చంపలేను. ఇటువై కతడు కక్కలను చంపింప చేయుటకు వాకీలవ్వాగమును పన్నిరని తెలియవచ్చు చున్నది.

చేకొందాద్యమునందు స్థాయిసంఘము:—ఈ నెల 14-న తేదీ శనివారమునాడు బొంబాయి నగరమున రాష్ట్రీయసంఘ మండిననుక స్థాయిసంఘముచేయను జరుపుటకు కార్య దిక్కును నిశ్చయించిరి. దీనికిని యావచ్చారత మహమ్మదీయ మహాజనసభా స్థాయిసంఘకార్యదర్శకులను ఉత్త ప్రత్యక్ష రియులు బంపించున్నది. ఈరెండు స్థాయిసంఘములవారును కలసి సభచేయుట కాలోచించుచున్నారు ఫలితములు త్వర లో ప్రకటింపబడు నని యొకనాన్నము ఈనెల కడపటి వార మున సంబోగాగని బొంబాయియందు బంపించు లిక్కో నగ ము నుండి మరయొకనాన్నము విసరచ్చినది

సులూరులో వ్యవసాయకాకు పరత్తుం అను గ్రామమున మారకాపట్ట కచ్చిపు అను ఈడగవాడు తనకు సంబంధించిన కాలి అను మె యింట కట్టమంచెను. గడచిన మార్చి 22-న తేదీ అప్పికాక ఆరుముగ్ ఆను నిద్దరు అచ్చుముఖులు కట్టరాసునియిల్లము కాలియింటికి పోయిరి. ఆసమయమున అచ్చు మారకాపట్ట కచ్చిపుకూడ నుండెను. వారియిల్లమును కట్టరాసు కేక కలగించి వారు తనవద్దనుండి తీసికొనిరి కట్టకుకు బయలుదూ రెడ్డిమర్రి వారిని అడిగెను. ఆరుముగ్గి ఆడనుకల కట్టనియ్యటకు అంగీకరింపమనన కాలి కట్టము కొందేవు రొక్కలతోనెది. పిట్టలు యాడిగ వాని అరుముగ్గి అనుచునది కట్ట కిసెక కేసుచేయబడె యెవారి కేర్యమున 10 సంవత్సరమును ద్విసాంతరవాస నిక్ష నిధింపబడెను.

విరోధామహాసంగమము

రష్యావారి నిజాయము - వెట్రోగ్రాడునం దధికోత్సాహము

(0) జర్జను అంతర్గములు అమెరికాపై నిక నౌకలను తలపడుట

(0) అమెరికావారి కెట్టినప్పుడు లేకుండుట - వారు జర్జనులంతర్గములను ముంచుట

(రైటు పేజీ)

భిండ్లండు

హార్డిండ్ల ప్రభువుగారి రాజీనామా.

లండను, జూలై 2:—హార్డిండ్ల ప్రతిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది.—హార్డిండ్ల ప్రభువుగారు బహుశః తేవడిదనమున నొక వాఙ్మూలమిచ్చును. కాని ఈలోపునవారు సివిలుసర్వీసు ఉక్త్య గులొకటిరంగముగ వారించుటకు వీలుకాదను సాంప్రదాయము ననుసరించి వారు తమపనికి రాజీనామా నీరువలయునను అంశమును చూపించుదును.

మిత్రమండలివారి సంధిషరతులు.

లండను, జూలై 2:—ముందు జరప నుద్దేశంపడిన సంధిషరతుల సేర్పడువలెవు మిత్రమండలివారి సభనుగూర్చి ట్రిబునలకును దువ్యుకును ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు నడచుచున్నవి.

దాదాభాయి నౌకగారి నిర్వాణము.

లండను ప్రతీకల ప్రశంస.

దాదాభాయి నౌకగారి మరణమును గురించి లండను ప్రతీకలు దీర్ఘములగు మరణ ప్రకటనల గావించినవి.

శత్రువిమానములు హార్వీచ్చిని ముట్టడించుట.

లండన్ జూలై 4:—వార్తాసంఘమువారి టెలియేషనుచున్నాడు.—12-14 శత్రువిమానములు సేటియూదయ మున ఈశాన్యభాగమునందు హార్వీచ్చిని ముట్టడించినవి. ఇటీవలి సమాచారములక 8 గురు హాతులైనట్లును, 22 కు గాయము తగిలినట్లును తెలియుచున్నది. నష్ట మంతవిస్తారముగ లేదు. శత్రువుల పూర్వామును, మా విమానవిభాగంసక కిష్కములు పాడుకేసినవి. ఆకాశమంతయు మబ్బుచే నిండి యుండుటచే శత్రువులను గుర్తించుట కష్టమాయెను. దేశములోనికి ప్రవేశింపబడగ నయ్యద్రభాగమునకు శత్రువులను భారదోలితిమి. వైమానికులు కొన్ని నిమిషమునకే పోయి.

800 దూదియంత్రములు పనిచేయుట

లండన్, జూలై 4:—దూదియంత్రముల పరిశ్రమమువారి యధికారమునకు వచ్చుచున్నది. వైని విశేషముగ దూది దొంగకు చున్నదనియు, దొంగలముఠా వశమగు దూదిని కొని వచ్చుటకు వలయున్న యాదల సంవలయు ననియు, అంగు మాలమున 800 దూది యంత్రములును, వానియందలి మూడు లక్షల కార్బిడమును నిక్షేపము పనిచేయు యంత్రముల రుసుము సాధారణముగ నాలోచింపబడుచున్నది.

ఆకాశవిమానములు; ఎనెక్స్పీరము

లండను జూలై 4:—వార్తాసంఘము వారిటుల ప్రచురించుచున్నాడు. సేటి ఉదయము 7 గంటలకు ఎనెక్స్పీరము న ఏడు శత్రువిమానములు గనిపించెను. వైమానిక ప్రతియధ్య కింగులు వెంటనే ప్రయోగించబడెను. కొన్ని బాంబులు క్రిందికి విసురబడెను కాని విజయము లింకను తెలియలేదు.

శాన్తు

బ్రిటిషు సైన్యానికులు బ్రూజెనుపై దాడిసల్పుట

లండన్ జూలై 4:—జూలై 2-3 తేదీరాత్రి సమయమున బ్రూజెనునగర శత్రువుల ఆయుధసామగ్రిట్టుపైక బాంబులను మూవైమానికులు బోవించి నౌక కార్యాలయము కాగ నెరిగినదేయుచున్నాడు. టన్నులకొలిది బాంబులను ప్రయోగించిరి. గొప్పగాముకుడు కనిగిరి. దూకమాడులన్నియు ముగిసియును తిరిగివచ్చిరి.

ఇటీవలి పరాసు విజయము.

లండను, జూలై 3:—సేటిసాయంకాలము పరాసు అధికారు లిట్లు ప్రకటించిరి:—నిన్నటి సాయంకాలపు ముట్టడి ముగిసిన పిమ్మట జర్జనులు మేము పేకీకోడ్లను కిరుప్రక్కల పట్టుకొనిన కందకముల తీవ్రముగ నెదిరించిరి. అంత మహా తీవ్రముగ పోరాటము వాటిల్లి రాత్రి విశేష భాగమునకకు గూడ యుద్ధముజరిగెను. తుదకు మేమే విజయవంది మా స్థానముల నన్నిటి నిలుపుకొంటిమి. అవకాశ వనప్రదేశమున 304 వ సంఖ్యగల కొండచుట్టున అర్ధరాత్రి సమయమున మహా ఘోరముగ ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను. ఉదయము ఆవనభూమి కాన్వేయ కొన వైదువందల మీటకుల రంగమును శత్రువు లెదిరించిరి. కాని వారి ఫిరంగి తరంగము లన్నిటిని మా ఫిరంగులు మధ్యనే యెదుర్కొని మావరి తేరనీయకుండతేసినవి.

తెన్నకతనము

లండను జూలై 2:—తెన్న తన్నక మా స్వాధీనముగు ననియు అచిరకాలములోనే మేము స్వాధీనము చేసికొనెదమనియు పరాసువారు ప్రకటించుచున్నాడు.

హిమాలయానౌక ప్రేలి మునుగుట.

పార్లమెంట్, జూలై 2:—22-6-17 తేదీన హిమాలయానౌకలో ఏదో ప్రేలుటచే మునిగిపోయినది. 28 గురు సముద్రము పాలైరి.

దాడులు; ఫిరంగియుద్ధము.

లండను, జూలై 3:—సేటిరాత్రి 8 వ డబ్బుల హేగుగా టిటుల తెలియబరచి:—ఈప్రసూ ప్రదేశమున ను భయకక్షలవారును తీవ్రముగ ఫిరంగియుద్ధ మొనర్చిరి. శత్రువులు లేరంటి కాన్వేయమున సెకదాడి నలిపిరి. శత్రువుల వైమానికయుద్ధము మిక్కిలి తీవ్రముగ నభివృద్ధి సొందెను. మాయాకాశ విమానములు ఫిరంగియుద్ధమునకు, బాంబుల దాడులయందును విశేషవిజయ మొందిరి. నాలుగు జర్జను ఆకాశవిమానములు సేలగుల్పబడెను. రెండు క్రిందికి తిరిమి నేయబడెను. మా విమానముకటి కనిపించుచున్నది.

దారుణ ఫిరంగి సంగ్రామము

లండను, జూలై 4:—నిన్న రాత్రి పరాసువారి టిటుల ప్రకటించిరి.—మ్యాజునది కుత్తరమున 304 వకొండ వైపు సెంటుక్వెంటిను కుత్తరమున దారుణముగ ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను. హంపేయిన, మాంటుకార్నిలట, మాంథోము భాగములందు గూడ తీవ్రముగ ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను.

ఇరుపాక్షీకులు శత్రువులతో పోరుట

లండన్ జూలై 4:—బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు:—అనేకవోట్ల ఇరు వైస్యములవారు తీవ్రముగ ఫిరంగులతో పోరుచున్నాడు.

కెనడా

కెనడా వ్యాకొత్సనము

2 జూలై, జూలై 3:—కెనడా సంయుక్త పరిపాలన భూభాగము చేయబడుచున్న 15-వ వ్యాకొత్సనసంవత్సరమున క్రొత్తపాల్ల మెంటు ముంగటనే యున్న నౌక బహిరంగముల మున నౌక వెడ్డెంబమునుగట్టి దాని బహిరంగముచేసిరి. బహిరంగము చేయుచు 50 రాబర్టు బోర్డుగాను కెనడాదేశము సమానదై ర్యాపకముల గీంచుచు ఇప్పటికిగూడ వాటిల్లి యుత్సాహశక్తియే యున్నదనియు ఇదిగో వృత్తిశిక్షించి వానినిగూర్చి విచారించుచు యుద్ధముచేయుచున్న కేసేడి యనుల చివరవరకు కెనడావాచే బోషింపగలరనియు పలికిరి. 1867 వ సంవత్సరములో కలగా గనుపించిన సంగతి పురు యధాగత కంటె సెక్కుడుగ పరిణమించెను. అనాగముగ దోచిన దేబ్బయ్య గణించిపోయెను. దేశమంతయు సెలరాజ్యాధికారమున వృద్ధుల తీర మున్ను.

రువ్యా

రువ్యులను అవస్కందనము.

లండను, జూలై 3:—రువ్యును అధికారులెట్లు ప్రకటించిరి:—జోలోచే విండు ప్రక్కను మా యవస్కందనము విశేష విజయ మొందెను. నిన్నటివెనున 6300 ఖయివీలను, 21 కుపాకులను, 16 మరఫలంకులను అనేకమందుగని యంత్రములను బట్టుకొంటిమి. బ్రేజిలీ కాన్వేయభాగమున ఇంకను ఖయివీలు పట్టుకొనబడుచునే యున్నాడు. ఆదివారమునందు 53 ఉద్యోగస్థులును, 2200 వైనికులును పట్టుపడిరి. నిన్నటి సాయంకాలము ఘోరముగ యుద్ధ మొనర్చినవిదప రువ్యులు ప్రజోవిన్స పట్టుకొని జోరాయికి పప్పుమునను, వైముతి భాగమునను వాగుగ నెరపించబడుచున్న కొండ ప్రదేశములను కోరదుల్ గ్రామమునుగూడ స్వాధీనము చేసికొనిరి. మేము మాకు కందకపంక్తుల నాక్రమించితిమి. లిటులు వైప్రొద్వారా శత్రువులు పారిపోయిరి. యజిపూవ్యాకు పశ్చిమమున నున్న ఫలములను గూడ మేమాక్రమించితిమి. ఒకాసెక జెప్లిను లండనుమీద 12 బాంబుల విసరెను.

శత్రువులు బ్రిజానీని విడచిపెట్టుట

వైప్రోగ్రాడు, జూలై 3:—శత్రువులు బ్రిజానీని విడచి పెట్టుచున్నారని తెలియుచున్నది. దాని మేము మాకు ప్రక్కలనుండి యెదిరించితిమి. కాలీషియా యవస్కందనమున నాలుగు రువ్యువైస్యములు మాకు సహాయ మొనర్చినవి. ఆ వైస్యములు సుమారు 20 వైశ్శరంగము నాక్రమించియుండెను.

రషియనుల విజయము.

లండన్, జూలై 4:—మాడవతేదీన వైప్రోగ్రాడు నుండి తంలివార్త లిట్లు తెలుపుచున్నది:—రషియనుల గొప్ప విజయముల వలన వైప్రోగ్రాడంతయు సంపూర్ణముగ మార్పు ను నెందినది. ఎచట జూచినను దేశభిమానము నలదిక్కుల పిక్కిట్లుచున్నది. శ్రతిహాలవాదమంతయు అమగంటినది. నీతిభాష్యులగు అంతర్జాతీయవాదుల ఉపన్యాసముల నెంత మాత్రము నగకు చేయుటలేదు. రషియనులిక్షకారము నజయము జవయగుచున్నచో రాజధానియం దెంతమాత్రము అల్లరు బుందలాలపు. పురపాలకులందు రషియపుతాకము నూరే గింపిరి. జనరలు రస్సిగారు వారి వైరిక సిబ్బందియు పురమంతయు నూరేగిందు యుద్ధపుంత్రోగమువారి భవనమునకు ప్రభుత్వమువారిప్రధాన కార్యాలయమునకు పోయిరి. ఇచ్చట దేశభక్తితో సంఘీర్ణముగ ఉపన్యాసముల నిచ్చిరి. ఈ విజయమున కంతయు కెంకొస్కిగారు మూలపురుషుడు. వానిపటమును పురమందు ఉరేగేగిరి.

రషియావారి ఒత్తిడి

కొనెరి రషియావారి స్వాధీనముగుట.

లండను, జూలై 3:—జర్జను వాయువాత్త లిట్లు తెలుపుచున్నది:—నరజవోకాకు తూర్పు గట్టునను స్త్రిపా వై ఒడ్డు మధ్య గొప్ప యుద్ధము జరిగినది. బ్రజానీకి ఆగ్నేయ భాగమునకు తూర్పు ముఖముగను కొనెకే ప్రాంతమున రషియనుల తరు యావచ్చుకొని నియోగించుచున్నాడు. రెండు గోజులు కను తీవ్రమైన ఫిరంగుల పోరు జరిగిన పిదప శత్రువులు కొనెకిని స్వాధీనముచేసికొనిరి. బ్రేజిలీకన్దుగ యుద్ధ మతి దారుణముగ జరుగుచున్నది. శత్రువుల కపారముగు నష్టములకు కలుగజేసితిమి. మా స్థానములను మేము నిలబెట్టుకొంటిమి. ప్లాకెట్, నిష్టకుకన్దు ఫిరంగులతో ఘోరముగు యుద్ధము జరుగుచున్నది. కోవెల్జా టైలుదారి దగ్గర శత్రువుల ప్రయత్నములు కష్టమాయెను.

ఇటలీ

ఆస్ట్రియనులు వెనిసుపై బాంబులను వైచుట

రోము, జూలై 2:—ఆస్ట్రియా వైమానికులు వెనిసుది యాగియా, మ్యారానో పట్టణములపై నూక 29 వ రాత్రి బాంబులను వైచిరి. ఎవరును మృతి సొందలేదు. ప్రతికియా పూర్వముగ ఇటలీ నీటివిమానములు క్రియన్టీ బాంబులను ప్రయోగించిరి.

ఆస్ట్రియా చక్రవర్తి చక్రవర్తినిగార్లు నవరి 2 రుగ విదేశాంగ మంత్రిసమేతులై మ్యూనిచిలో ప్రవేశించిరి.

ఆహారకంఠి వ్యర్థమునున్న కెన్నడిగాను తన పదవిని చాలించుకొనిరి. గోదాగారు ఆహారపదార్థములగు శాఖను తోడ్కొనియు బయలుదేరిన జే నిదనని తెలియజేసి.

అమెరికా

ప్రతి వర్తకపు ట్రాలో చనలు

వాషింగ్టన్, జూలై 3:—ప్రతి వర్తకమున కొన్ని నిబంధన లాభ్యకముని నార్మల్ ప్రభుత్వ గారితో దొరతనము వారి కొక సంవత్సరము నంది. న్యాయాధ్యక్షులను విశేషముగ పెరిగిపోవుచున్న ధరలు మందగించుటకు బ్రతికే దొరతనము వారు సహాయము నపేక్షించు చున్నారని ఇందు మాలమున తెలియుచున్నది.

అర్జంటైను స్త్రీమరును ముంచివేయుట.

బండకో, జూలై 3:—అర్జంటైనువారి "టోరో" యను పొగయొడ అట్లాంటిక్ మహాసముద్రమున ఖరగి దళము లచే జూను 22 తేదీని ముంచివేయ బడెనని అధికారుల మూలమున తెలియవచ్చెను. అందు స్విట్జర్లంకునకు బోవలయు ఉన్న రవాణా చేయబడెను. ఒడమిద నున్న వారిలో 15 గురను పరాసువారి పడవ యొకటి సురక్షించెను. 2 వ తేదీని దాని కప్పానను మరి కొందఱును సముద్రతీరమున జేరిరి.

అమెరికా సైన్యములను అంతర్గాములు

మొట్టడించుట
వాషింగ్టన్, జూలై 4:—అమెరికావారి మొదటి యుద్ధసైన్యములు యుద్ధనాకలసాయముతో పరాసు దేశమున కరుగుచుండ త్రోవలో పీరిని అంతర్గాములు ముట్టడించినవి. అంతర్గాములతో అమెరికా యుద్ధనాకలు తలపడి పోరినవి. అభయము ఒక అంతర్గామియైన మునిగియుండు వచ్చును. తక్కిన వన్నియు మాతృభూమిల జ్వాలలచే అనుగంటి యుండువచ్చును. అమెరికనులనొక ఒకటిగూడ నష్టపడలేదు. ఎవరికిని ప్రాణ నష్టముకూడ కలుగలేదు. ప్రయాణ సౌకర్యము సైన్యములు రెండుభాగములు గ పయనమగుటకు ఏర్పరిచిరి. ఒక్కొక్క సైన్యమునకు గోడౌన్లు నాకాసాయ మొకటిగూడెను. మాగ్నెటుమున శత్రువులు అడ్డుపడిన వారికి పోరాడోటకు ఇవినియోగించును. బహిష్కృత సముద్రభాగమున మరికొన్ని నాకలు సాయముగ నీయబడెను. జూలై 22 వ తేదీని మొదటిసారి అంతర్గాములు అమెరికా సైన్యములను ముట్టడించినవి. మా యుద్ధ నాకల శతృవులను ప్రేమి అంతర్గాములను దగ్గరకు జేరకుండగ జేసెను. సమయము నిర పాసుముగ సైన్యము లన్నియు పరాసుతీవులలో ప్రవేశించినవి. స్వాగతులతో ముందుగ ప్రవేశించిన సైనికు లందఱు పీరిని జూచి ఉప్పొంగిరి. యుద్ధకార్యదర్శిగారు అమెరికా వా గొనర్చిన సాయమున కెంతయు సంతసించిరి.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియాను సైనికసంగ్రహము.

సిడ్నీ, జూలై 4:—దొరతనమువారు క్రొత్త సైనికుల సమకూర్చుట నవలంబించిన పద్ధతినిగూర్చి హాస్పీసుగా కొక వాఙ్మూలమును ప్రచురపరచిరి. ప్రస్తుత లెక్కల ననుసరించి నెలకు 7000 మందికి తక్కువగాకుండ సైనికుల జను చేయవలసినదని దొరతనమువారు యజ్ఞంబుచున్నట్లు లక్షమ తెలిపెను. ఈ సైన్యములు చాలవని హాస్పీసుగారి యభిప్రాయము. దేశాధికారాయముల నభివృద్ధి జేయుటకు వేటకుంకముల విధింపవలయునని దొరతనమువారు భావించుచున్నారని గూడ వారు పలికిరి. ఈ సంగతి నాలోచించుటకు దొరతనమువారు వేటకాండ్రప్రతినిధుల మొగసభ కాహ్వానించెదరు.

సైనిక సంస్కరణ సంఘము.

మెల్బోర్న్, జూలై 4:—భూసైనికులలో విముఖులైన వారి సందర్భమున సైనిక సంస్కరణ సంఘమువారు మంచి పని నొనర్చిరి. హాస్పీసుగారిటుల వాఙ్మూల విచ్చిరి. రణరంగమునుండి వచ్చిన సైనికులలో నెవరివైనను నియోగింపదగు సైనికు డుండ గా మరియొకరి ప్రజా ప్రభుత్వోద్యోగములలో నియోగింపగూడదు. అట్టి సైనికులలో పనిచేయదగిన వారెంతమంది యుద్ధోగముల నున్నదియు తెలిసికొనటకు లెక్కలు వేయబడుచున్నవి.

ప్రజాప్రభుత్వ వాదుల సమావేశము.

కేల్బర్న్, జూలై 4:—దొరతనమువారికి వ్యతిరేకముగ నున్న హలండు కత్తువాని నాయకుని మోర్గన్ గారు కన్మియు ప్రజాప్రభుత్వవాదముతో సంబంధము లేదని పలుకుచు ఫిలిపోల్లికువద్ద జరుగుచున్న కన్మను జరిగింపవలసినట్లు హాసగిరి. సమావేశ మాపివేయబడునని తెలియుచున్నది.

జర్మనీ

జర్మను అధినివేశపు సంఘమువారి తీర్మానములు

ఆముట్టరుడె, జూలై 1:—జర్మనుల నాకలకు సముద్ర గమనము నిరాటంకముగ నుండవలెను. జర్మనులకు నాకా వ్యాపారము సముద్రమున దిస్తారముగ నడవవలెను. దక్షిణ సముద్రమునను జర్మను అధినివేశములను విస్తరించెదమన్న వాదనలను విరూప తూర్పు ఆఫ్రికాలో జర్మనులకు సౌకర్యములు కలుగ జేయవలెననియు అధినివేశములను పెంపొందిజేయవలయు ననియు జర్మను అధినివేశముల గ్రంథమువారు కోరుచున్నారు.

డెస్టెగార్పులో అల్లర్లు.

ఆముట్టరుడె, జూలై 2:—డెస్టెగార్పులో అతిక్రితముగ అల్లర్లు జరుగుచున్నవి. మందలగా జనులు మూగి దుకాణములను దోచుకొనుచున్నారు. ముఖ్యముగ కల్లుదుకాణములలో పడి అల్లరిచేయ నారంభించిరి. ఆఫ్రికానుదకు సేనాని అన్ని దుకాణములను విగించెను. ముఖ్య విస్తరకారులను సైనిక బాసన ప్రకారము శిక్షించెను. 4 గురు డెస్టెగార్పులకు ద్వీపాంతరవాసము విధింపబడెను. విస్తరకారులగు స్త్రీపురుషులకు చిన్న చిన్న శిక్షలు విధింపబడెను. ఈ జర్కాలవద్దగ నన్ను ప్రెస్టెగార్పుగూము మిత్రమండలివారు ఎక్కడనుమీపించె దరోదను భయముతో జర్మనులు తీర్తరపడుచున్నారు.

ఆఫ్రియా

ద్వంద్వయుద్ధము

లండన్, జూలై 4:—ఆఫ్రియానుండి వాయువాద్రుతిట్లు తెలుపుచున్నవి:—నరజావా, స్పిటాగర్పు శత్రువుల ఎడతెరిపి లేకుండగ తమ మూలబలమును ప్రయోగించి అతిదారుణముగ బాహాబాహి వెనంగుచున్నారు. కాని మొదటిసంక్తులలోనే శత్రువులను పరాజితులుగ చేసితిమి.

స్వీడను

మరికొన్ని బొంబు కుట్రలు.

స్టావ్సోము, జూలై 2:—ఇదటి అధికారు లింక యొక బొంబు కుట్రను దెలిసికొన బ్రతుచున్నారనున్నారు. ఆ సంకల్పమున వారిక స్వీడను ఉద్యోగియుని అరణి స్వీహితులను పట్టుకొనిరి. స్వీడను విదేశ మర్మిగూడ ఇందు చేరి యున్నాడను బ్రాంటింగు గారి మాటోపజమును దొరతనము వారు తిరస్కరించిరి.

హోలండు

ఉత్తరసముద్రము- అపాయప్రదేశము.

హేగు, జూలై 4:—ఉత్తరసముద్రమునందలి అపాయస్థల విస్తరణమును గూర్చి నేటినినమున మెజయసాధారణ మంత్రి సభ సమావేశమయి యాసంగతి నాలోచించెను. బ్రిటిషు దొరతనమువారు రావివయమున తగినయలోడన చేయుచున్నారని విదేశమంత్రి తెలియబడెను.

చీనా

చీనావ్యవహారములు

లండన్, జూలై 3:—ఇంతవరకును చీనా యందలి యాకస్మిక మహాపరివర్తనము విజయవంతముగ కొనసాగినది ఇకమిద దక్షిణభాగముల నుండి ఆ నేకు లందులకు వ్యతిరేకముగా బయలుదేర వచ్చును. పీకింగులో మాత్ర మేమియు కలసాములు లేవు. సావ్యభేదము కాననము లంతటను ప్రకటింపబడెను. పూర్వపు సందర్భములు, సంహారములు క్రిమికలు కాననములు మొదలగునవన్నియు మరల ప్రవేశ పెట్టబడెను. జనరలు యెంగ్జన్ గారి యాజమాన్యమున మెక రానకృత సంఘ మేర్పరప బడెను.

క్రొత్త చీనా చక్రవర్తి

లండన్, జూలై 2:—చీనా క్యవహారము లన్నియు అతి రహస్యముగ పరిష్కారమైనవి. ప్రభుత్వము ఎత్తుకొన పురుషుడిగల సేనా నాయకుడు జనరలు యెంగ్జన్ గారు తెలిపెడిట్లు గారి భవనమున కేగి క్రొత్త చక్రవర్తిని నియమించు చుంటిమి గాన నూరు మీ పదిని చాళింపు కొందని తెలిపెడిట్లు గానె. తెలియజేసిరి. క్రొత్తచక్రవర్తి గారికి 11 వత్సరముల ప్రాయముగలను. 1907 సం. న జన్మించిన హాసన ప్రభు డాయెను.

విద్యార్థులు హామూరులు.

వంగ దేశపు దొరతనము వారి యుత్తరువులు.

కంగరాప్రభు దొరతనమువారి కార్యదర్శి ఎమ్. ఎన్. బి. హాని గారి క్రిందిలేఖన వంగదేశపు విద్యార్థుల ఖాళి కారికి పంపి:—హామూరులు విషయమై కళాశాల విద్యార్థులు, పాఠశాల ల లండు చదువు కొను బాలురు జోకర్యము కలుగజేసి కొను సంగతి ని గురించి వంగరాప్రభు గవర్నరుగారు చిరకాలమునుండి యోచించుచున్నారు. ఈవిషయమై విశిష్ట తెలుపుటకు గవర్నరుగారు నన్నాహ్వానించినారు:—హామూరులు సంఘమువారి ఆదర్శములు, వాంఛ లెట్లును కేవలము హామూరులు సంఘము వారు రాజకీయ విషయ పరిజ్ఞానమును ప్రబలత తెలియజేయుటకు కడపట్టుదలతో పనిచేయుచున్నారు. అట్టిమొద విద్యార్థులీయువ్యమున ప్రవేశించుట అసంబంధము. కాన దొరతనమువారి కళాశాలయందుగాని, పాఠశాలయందుగాని చదువుకొను విద్యార్థు లెవ్వరు హామూరులు సంఘములో జేరగూడదు. పట్టపరీక్ష విద్యార్థులు, పట్టగ్రహణాంతర విద్యార్థులు గూడ హామూరులు సంఘములో చేరగూడదని గవర్నరుగారు యత్తరువుచేసినారు. ఈసంగతిగూడ తెలియజేయుటకు ఉత్తరవిచ్చిరి.

హిందూ దేశ రక్షకబలము

సిడ్నీ, జూలై 4:—ఈసంవత్సరపు మార్చి 27 వ తేదీ ని హిందూదేశ సైనిక కాఖా దొరతనమువారు ప్రచురించిన ప్రకటనము ననుసరించి యూరోపియను బ్రిటిషు ప్రజలుకాని హిందూదేశ రక్షకబలమున జేరగోరుయితరులకు తెలియజేయు నిమిత్త మీక్రింది వివరముల పంజాబు లెప్టి నెంటుగవర్నరు గారు ప్రచురించిరి. (1) రక్షకబలమున చేరగోరు పంజాబుదొరతనపు సేనకు లన్ని కాఖలయందును తమ సైనిక శిక్షా కాలమున గాని యనంతకమున గాని తమ పదవులకు హక్కుదారులుగ నుండగలరు. (2) పంజాబు దొరతనమువారి సేనలో అన్ని కాఖలందును రక్షకబలమున చేరవారలకు ప్రమాదను వస్తరాల సందర్భమున నాధికృత యొగగబడును. పోలీసు, జైలులు, ఎక్సైజు కాఖలలోనివారు లా బలమున జేరినదియు లేనదయు ప్రత్యేకముగ తెలిసికొనబడును. అటుల చేరవారల కెక్కుడు లాభము లొనగూడ గలవు. (3) దొరతనపు సేనలో చేరవచ్చువారు లట్లు జేరుటవలన యుక్తవయస్సును మించియెడల హామూరులైనవారి కాలము వారినయస్సునుండి తీసివేయబడును.

వైపురను ఇంగ్లీషు టర్క్ల బృచ్చారి లాటరీ

ఈ లాటరీ నిర్వహణమున కనుపబడెను. 77708-వ సంబంధ టిక్కెటుల వానికి రూ 72815 లు మొదటి బహుమతి వచ్చెను. నేటినినమున వీయబడిన సంఖ్యలలో నీక్రింద వివరించిన సంఖ్యలు గల టిక్కెటులు గలవారికి రూ 83500 బహుమతులు వచ్చెను.

సంఖ్యలు—

మొదటి బహుమతి

243535 166518 190879 210423 1912 15765 248592 106756 85342 277048 204965 344729 153909 189745 95741 50667 213412 266517 61793 72909 111440 49675 134211 166883 126997 123028 139413 122302 247656 99055 71744 362861 83356 365094 30139 60910 231153 363181 46768 30855 150495 59388 178172 126556 261889 350863 16848 200103 235254 138430 340863 101789 294492 69055 72900 276035 226148

ఈ క్రింది వారలకు రూ 1,52500 బహుమతులు వచ్చెను

రెండవ బహుమతి

259373 97699 95365 308162 169365 212591 292942 237155 73430 31403 9999 61750 240911 253305 273137 8196 359096 87793 6223 323210 241896.

బహుమతు లొందినవారి కాసంగతి కాలక్రమమున తెలుపబడును.

బర్మారి మైత్రేయి మహిళా తల్లిదండ్రుల సమాజపు

వారీయలు 1-7-17వ తేదీని సమావేశమై దివ్యజ్ఞాన సమాజా వ్యవహారాలని అనిది నెంటుగారిని, భారతదేశాధి వృద్ధికోజకు పాటుపడుచుండిన ఆరంభము వాడియూగాల్లను నిర్బంధవాసమున నుండుటకు గూర్చి తమ క్యవనమున ప్రకటించుచు తీర్మానముజేసి వాయువానిక కుతనివయక విద్యావిషయక, సంస్కరణవిషయక గ్రంథములను విక్రయింపగూడదని చేయబడిన కాసము నభిప్రేకించుచును రాజకీయేతర ఉపన్యాసములను మేధిండుటయు నామోక్షించుచు తీర్మానము జేసిరి. 1వ తేదీ నాటికి 100 రూ.ల గల మూలుచేరి అని నెంటుగారి కార్యదర్శికి పంపిరి.

వృత్తాంతములు

జంబయిలో నూలుకట్టలభరణాల హమ్మయ్యనున్నది.

కాశీ హోటలలో బంగాళీ సుంపలవాడక కిక్కిరింపులు జరుగుచున్నవి. ఇంకా ప్రభుత్వము వీటిని నివారించును.

నిన్నటిదినమున బర్రాలో జరిగిన రైలు ప్రమాదమువలన మిక్కిలి భయంగా పోవుటచే తిట్టించినవని తెలియజేసిరి.

ఈనెల 5-వ తేదీ రాజమండ్రిలోని కమలాంబుల పుష్పక ఛాందాగారము దాదాభాయి నాథ్ దిగారి మరణ సందర్భమున మునిషేయబడినది.

నవంబరు 5-వ తేదీనుండి 10-వ తేదీవరకు సంస్థానాధీశ్వరుల సంబంధింపబడిన దీర్ఘచిరమున సంస్థానముల పరిపాలన విషయము చర్చించుటకు రాజప్రతినిధి గారికి సభగావించెదలని తెలియజేయుచున్నది.

5-వ తేదీ సాయంత్రమున ఆంగ్ల సామ్రాజ్యవ్యవస్థానికాశ్రయము తెలుపుకొనిన సభ్యులలో భారతీయతామహులగు దాదాభాయి నాథ్ దిగారి మరణమునకు తమ యనంత దివారమున ప్రకటించుచు తీర్మానమును చేసిరి.

నిన్నటిదినము ఆక్ష మహర్షి (అంబేద్కర్) సర్ జార్జి బన్ట్రువ్ గారిని దళానవరచిరి. ఆ సందర్భమున ఆంగ్ల ఇండియనులును, భారతీయులును అచటికి పోయిరి. సర్ జేమ్స్ బన్ట్రువ్ గారు ఇండియా ప్రతినిధిగా పోయిరి.

నవాబు బహదూర్ ఉద్దీన్ ఖాన్, నవాబు టయిమురు జంగు గాన్ సిక్ంద్రాబాదులో చనిపోయినది తెలియజేయుచున్నది. ఇందు మొదటివారు నవాబునుల్లా సుల్తాన్ బహద్దూరుగారి పుత్రులు.

గృహపరిశ్రామిక సంఘమువారి వస్తు విక్రయాంగణమున 20వ తేదీనుండి రోజువారీ ప్రదర్శింపబడుచు జూలై 2 తేదీ మధ్యాహ్నము తెరచిరి. దీని నిమిత్తము ప్రజలు లబ్ధిపొందుచున్నది. దొరతనమువారు 18వేల రూపాయలను సహాయముగ సొంతిరి.

వెస్టరన్ ఇండియా టెలిగ్రాఫ్ వారి సర్ దొరలు తాదాగారిచే బంబాయి ప్రాంతమున కేయబడిన దాదాభాయి కొట్టివేయబడినది. ఈలాటకి సామ్య పరిణామాల ఫలితములు నిరూపించుట (5-7-1917) తుదిదినమున ప్రారంభించబడునని టెలిగ్రాఫ్ కార్యదర్శిగారు వెల్లడిచేసిరి.

ఆంగ్లేయ వైద్యసంఘములవారిచే నడిపరచబడి అమెరికా వైద్యపాఠశాలలందు పట్టములపడసి వైద్యకృత్తిని స్వయముగ చేసికొనుచున్న వారలకు హిందూజాతవైద్యకళాభిలాషా తాత్కాలికాధ్యక్షముల నిర్వహించుట హిందూజాతవైద్యకళాభిలాషాభివృద్ధినికలిగిరి.

నాల్గవ తేదీయందు ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని జిల్లాలల తరఫున లండను నగరములో గూఢచారిక తిరుగుచున్నారని తెలిసి లండను ప్రభుత్వమువారు ఆరెనిని బంధించిరి. ఈ సందర్భము చాల గొప్పదనముచే సైనిక కాపర ప్రకాశము విచారించెదలని యనకొనుచున్నారని.

లాహోరు పురపాలకవ్యవస్థా సంకీర్ణమున గడచిన జూను 28 వ తేదీన బయటపడిన అసెంబ్లీయ్యుగారి నిష్పాదాన ఆక్షమక సభ్యులకు తీర్మానములను పత్రకలయందు ప్రకటించబడదను నిష్పాదము రద్దుచేయబడినది. లాహోరు డిప్యూటీ కమిషనరుగారు అచటి పత్రికాధిపతుల కండకడకు తెలిపిరి.

ప్రభుత్వమువారి కార్యనిర్వాహకసభలో చాక్లర్ టి. ఎం నాయరుగారిని సభ్యునిగా నియోగించినచో చాల సమంజసముగ నుడువనియు యూనియన్ వాణిజ్యసంఘమున అసభ్యకార పదవినిగ సర్ జే. మెంటు, సింపుక్ గారిని గాని 'సర్' బెర్నార్డు హంటుగారి కైన నియోగించవలయుననియు ఒక పత్రక ప్రాయోచుచున్నది.

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలో అరాచకపు సంఘము:—రాయచంద్ర అను నొక కత్రికాధిపతియు, ముఖ్యుడు జేయుటకు గల సహకారముగా ఇండియాజేతమునకు తుట్టచేయుచున్నానని యె.ఎస్.ఎస్. సేను చేయబడినది. 28 వేల 'సెడియో' నుండి 'మెరిక్' అను నొకటిలో పంపింపబడుటకు సాధించుటకు పరిణామము తెలియజేయుచు, మినిసి ఒక్కంటికి 5000 డిల్లింగులు భారాతు చేల్లించిన పట్టుట మీరు విడుదలకాబడిరి.

సి. ఎఫ్. ఆంధ్రప్రదేశ్ గారు:— ఈ దేశభాంధవుడు భీష్మీపులకు సురక్షితముగ చేరవను నువాదము తెలుపుటకు చాల సందేహించుచున్నాము. వివిధముగ వ్యవహర సహకార్యుల కలిగి చాల శ్రమపడినందు కొలంబోనగరమున వెన్నెనకు తెచ్చుకొనినవికంటే బాధకరమైనదనియు తెలియజేయుచున్నాము. కిక్కిరింపులు చాలవరకానోగ్యము కలిగినదని ఆందోళినిగాకే ప్రానికని విడుదల సంతసించుచున్నాము.

జాకెస్ రైలుస్టేషనునకు రైలుబండిలో యిద్దరు మనస్ఫూలములనుండి రెండు మొండెములను మూవవరకగతి బండిలో పవరైచినది తుక్కాది నాగని అను వాచలనై సేను తేబడినది. కాకేట్రాయ నెవన్ను జడ్జిగారు మద్రాసు లిద్దరు సర్వోపబని విడిచివేట్టిరి. సానిక ప్రభుత్వమువారు ఉన్నత వ్యాయస్థానమువారి కమిటీయే నెవన్ను జడ్జిగారి తీర్పురద్దువరచి వ్యాయస్థానములు మద్రాసు లిద్దరు సర్వోపబని నెంచి ఉరిశిక్షను విధించిరి. మద్రాసులు వ్యయల నగల సహకారించుటకు ఇట్టి దాడులు కృత్య మాచరించిన ప్రభుత్వమువారి వాదము.

హైదరాబాదులో దివ్యమాలిన ఆదర్శిల్లలను, మొగ దిల్లను మాత్రమే సంకీర్ణించు నువ్వేముతో స్థాపించబడిన వికటోరియా అనాథ కళాశాలయందు నిపుడు దీర్ఘచిరముగా పాలకలకును గూడ (వారచరువు) గణితము చేయవలయు కళలు మున్నగు వారిని నేర్పుటకు నిర్ణయించబడినది. దీని పును సాక్షాత్తులకు సాక్షాత్తులగా మార్చిరి. ఇదట చరువు కొనువారికి అన్నవత్త్రు నివాస సౌకర్యము లేగావుచేయబడినది. సమస్యను విజ్ఞాతయినగు నొక పాశ్చాత్యు డిపార్తమెంటు కలెజియోవోగిగా నియమించబడినది ఈవారకాల గా. కార్యదర్శియును నై జాము ప్రాంత్య జడ్జియునగు నవాబు నై జామరుజంగు బహదూరుగారు ప్రకటించిరి.

గతమాసము 29వ తేదీన చెంగల్పట్టుజిల్లా పోస్ట్ రిజిస్ట్రార్ మామైలూరు గ్రామమున పోస్ట్ రిజిస్ట్రార్ కృష్ణవ్యగారి హితోపదేశానుగరణముగ నొక జేవాంగసమాజము స్థాపించబడినది. ఆ ప్రాంతమున లెక్క కెక్కుచుగా జేవాంగజనులందీయు స్వస్థినికొనుటకు కేవల కాలమునండి ప్రయత్నింపక భవ్యజీ స్వస్థినికొనుట సంఘము నేర్పాటు చేసికొనిరి. 40 రూపాయలను మేల్పాటుపబడినది. కార్యనిర్వాహక వర్గమును గూర్చి, సమాజస్థాపకులకు రాష్ట్రవ్యవస్థాగారు 22 రూపాయల మూలధనముక్రింద నిర్వహించుటకు నిర్ణయించిరి. సంఘసంస్కరణ ప్రయత్నమే ఈసమాజపు ముఖ్యోద్దేశ్యము.

పల్లెటూరులయందు ఉన్న ప్రజలకు స్వయంసహాయ గాఢము లాక్షిక్తమును విస్తారము కలుగజేయుటకు కొచ్చికదర్బారు వారు క్రొత్త పిర్మాటులను జేయుటకు ఉద్ద్యుక్తులై యున్నారని. ముఖ్యము విద్యాలయములందు బాసకడలు పరిచిచో ఇట్టి భావ ముట్టుటకు వీలుకాకుండుటచేసి ఈలోటును భర్తీ చేయుటకు కొచ్చికసంస్థానమువారి కిట్లు చేయవలసింది. పూర్వమున్న ప్రతిష్టాపనలలో తెలియజేయు విషయములకు కొత్తసంకల్పము కలిపి సమగ్రముగ దేశభాషయందు కేర్పించుటకు నిర్ణయించుకొనిరి. ముఖ్యముగ పల్లెటూరులయందు ఇట్టి విద్యను వ్యాపింపజేయు నుద్ద్యుక్తులై యున్నారు. ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుటకు కలయు వైద్యకాశ్రమాలు మన, కర్ణాటక, కాశ్మీరు, నవాకాశ్మీరు, మున్నగు విషయములను బోధించెదరు. ఈ కార్యనిర్వహణము నిమిత్తము, విద్యార్థిభాగి కారి, వైద్యకాగి కారి, కర్ణాటకాపత్రికకును మున్నగువారికి నొకసంఘము నేర్పబడినది.

కర్ణాటకాపత్రికాసమాచారము:— తిరువాన్కూరు సంస్థానమునందలి తురువనకపురము నగరములు కొట్టుకుట్టలలో దొరతనమువారి కర్ణాటకా స్థానములందు కర్ణాటకాపత్రిక సేనుటకు రాత్రిపాఠశాలలు స్థాపించబడినవి. ఈ పాఠశాలలయందు 20,00 మందికి తక్కువకాకుండు విద్యార్థులుచేరి రాత్రిలందు, గురువులచేసిన దానినంతయు శ్రద్ధాభక్తులతో నేర్చుకొనుచున్నారు. విద్యార్థులలో చాలమంది పగలంతయు తిరువనకపాలములలో పాటుబడి రాత్రిలందు 6 మొదలు 8 గంటలవరకు ఉద్యమించుచున్నారు. పురకాశ్మీరమున పాఠశాలయందు పట్టుకు ఉత్పత్తి గావించుటకు గూర్చి ఒక వర్షము చదివి పరీక్షలో కృతార్థులయి 50 గురు విద్యార్థులలో నొక్కొక్కరికి నెలకు 5 రూపాయలవరకు ప్రారంభమున నొక్కొక్కరికి కంకపుస్తకములు మున్నగు వానికి 2000 రూపాయల సంస్థానమువారు యిచ్చిరి. వారి వారికినిబడిన భాగమునందు మల్లార్చెట్టును బాగుగ నేర్చుకునేవారుగల విద్యార్థులకు అన్ని విషయములందును సాలిది నిర్వహణ గాకెని 5-10-00లకు తక్కువకాకుండు 10 రూపాయల ఆధికము గావించుటకు నలుగురికి బహుమతు లివ్వబడును. కర్ణాటకాపత్రిక విద్యులు వృద్ధి సొందించుటకు తిరువనకపురము సంస్థానాధీశులు చాల ప్రయత్నించుచున్నారు.

NAORJI, July 4.
In connection with the extension of the term of the Hon'ble Mr. A. B. Dadabhai in the Imperial Council the local "Maharashtra" apprehends that Mr. Dadabhai's extension cannot be explained unless on the presumption that some unpopular repressive piece of legislation is on the legislative anvil of the Government of India which it intends to get through before November next.
At a public meeting held under the auspices of the Home Rule League for Home Rule League a resolution expressing profound sorrow at the death of Dr. Dadabhai Naorji proposed by N. R. Alekar pleader was carried unanimously.

BANGALORE, July 3.
A report appears in "Mysore Social Review" that at a meeting in Bangalore Sir William Wedderburn spoke on the question of Indian women that the ultimate success of self-government for India was closely connected with that of education of Indian women. In other words they must have sound education for Indian women if they desired to have satisfactory results from Indian self-government. After referring to urgent need for trained Indian women teachers and what was being done in that direction and to Sir Santhanam's circular to local Governments on female education following Mrs. Fawcett's deputation to Mr. Chamberlain Sir William referred to Gokhale scholarship. He welcomed Mrs. R. Gokhale O. S. M. A. first Gokhale scholar who went to England with strong recommendations from Lady Boses Committee at Calcutta. Mrs. Das had already commenced work at London Day Training College and had spent her Easter vacation in visiting the educational institutions in various parts of the country. Sir William concluded "May we hope that wealthy and benevolent Indian friends will assist in founding other scholarships, following the example of the first lady without discharging her made has placed in the hands of the public trustee funds necessary to perpetuate Gokhale scholarships. India has contributed great sums for benevolent purposes in connection with passing phase of present war will she not respond with equal liberality to the appeal in permanent interests of her own people?"

Latest Telegrams.
[REUTER.]
UNCORRECTED.

LONDON July 3
Replying to Mr. Wedgwood in the house of commons to-day Mr. Chamberlain stated that Bupendra Nath Basu was expected in England in the middle of September. Mr. Chamberlain expressed the opinion that the appointment of Additional Indian Member to the council and widening of the area of choice were wise steps which would add to the usefulness of the council. Answering question as to whether an order occurring Home Rule League's activities in prospect in Madras or elsewhere Mr. Chamberlain emphasized that the Local Government in India were most unlikely to repress associations whose programme and methods were constitutional but the authorities in India were bound to take steps necessary to maintain order. They were primarily responsible. He was responsible to the house for what they did but he always attached the greatest importance to the advice received from them and they must act in anticipation of consultation with him in grave cases.

Mr. Chamberlain asked: Is the movement headed by Mrs. Besant supposed to be outside constitution.
Mr. Chamberlain expressed the opinion that Mr. Besant's agitation was not merely mischievous but carried on by improper methods. It was not necessary for the advocacy of constitutional reforms, however extreme to destroy attempt to destroy the credit of the British administration in India.

LONDON, July 4
A Wireless German official communication says: Fighting activity has increased at the Riga and Smorgona d there has been strong artillery firing on the Middle Stokhod and Zibits Lips. In the East Galicia the battle continues and is spreading forward across heights. On the West bank of Stuyra the masses succeeded in extending northwards the gap in our lines previous day. There has been lively artillery activity between Stokhod and Narejwka.

This afternoon's French Communiqué says: German yesterday evening attempted strong offensive which was repulsed throughout night against whole of our positions front north of Jany go far as eastern Edge of California Plateau. On this immense front they launched violent and repeated attacks with large forces. Special Assaulting troops directed their effort principally east of Holdmont Jarin west and southwest of Cony and north of poan Dallas and also against eastern on California plateau. Defeat of enemy was complete and his losses were very heavy. Our fire also annihilated assaulting waves especially in region of Cony and on California plateau. At some points where Germans gained footing at first impact our counterattacks victoriously repulsed enemy who was unable to retain single more of our positions. Their was fairly great reciprocal artillery activity in region of Hill 304.

Wireless Russian official communication states that during fighting on Sunday and Monday Russians captured three hundred officers and 13,000 men twenty-nine guns and thirty-three machineguns.

Admiralty says during week 2,745 merchantmen arrived at ports in United Kingdom and 2,316 sailed. Fifteen vessels over sixteen hundred tons and five under and eleven fishing vessels were sunk. Sixteen vessels were unsuccessfully attacked.

Press Bureau says that latest figures of casualties in today's air-raid show that eleven persons were killed and thirty-six injured.

ROME.—During week ended July 1st 610 vessels arrived at Italian ports and 540 sailed. One steamer eight merchant sailing ships and four fishingboats were sunk.

THE GREAT WAR

Russian Success: Petrograd Transformed

Submarines Attack American Troopships

No Loss of Life: Submarines Sunk

AEROPLANES ON ENGLISH COAST: NO MATERIAL DAMAGE

(REUTER'S AGENCY.)

America

First American Contingent of Troops.

ATTACKED BY SUBMARINES.

Submarines Sunk.

NO LOSS TO AMERICANS.

LONDON, July 4.

WASHINGTON.—It is officially announced that a German submarine twice attacked in force transports containing members of the first American Expedition but they were fought off by American Destroyers and at least one submarine was destroyed and there is reason to believe that the accuracy of our fire sent others to the bottom. No American ship was hit nor was any life lost. For purposes of convenience the expedition was divided into contingents each including naval escorts designed to keep off raiders. In addition ocean rendezvous was arranged with American destroyers operating in European waters to afford protection in danger zone. The first attack took place late at night on June 22nd what gives it peculiar and disturbing significance is that our ships were attacked at a point well on the west side of the rendezvous in a part of the Atlantic presumed to be free from submarine. Darkness prevented our counting the number of submarines gathered for what they deemed slaughter. Our heavy gunfire scattered enemy who launched at least five torpedoes. The second attack was made a few days later against another contingent at a point beyond the rendezvous. Not only did the Destroyers hold in the submarine at a safe distance but their speed resulted in the sinking of the raider. Oil and wreckage covered the sea after a shot at the periscope. Destroyers used grenades which were timed to explode at certain distances under water. Protected by American Destroyers and French Warships this contingent succeeded in joining others at the French port. The whole Nation will rejoice that a great peril was passed for the vanguard of men who will fight our battles in France.

The Secretary of War has written thanking the Secretary of the Navy for "this auspicious beginning" and laying stress upon the cordiality of co-operation between the two services.

Argentine Steamer Sunk.

By German Submarine Gun fire.

LONDON, July 4.

It is officially learned that the Argentine steamer "Toro" was sunk by gunfire in the Atlantic outside the German war zone on June 23rd. Evidence of the steamer's nationality was demonstrated to the submarine commander prior to sinking. The cargo was of wool for Switzerland. A French steamer picked up fifteen of the crew in a lifeboat. The Captain and the remainder of the crew landed in port on the 2nd instant.

Great Britain

Aeroplanes Attack Harwich.

Material Damage Slight.

LONDON, July 4.

The Press Bureau states that between twelve and fourteen aeroplanes attacked Harwich from the northeast this morning. According to the latest reports eight were killed and twenty two injured. Material damage was slight. Anti-aircraft guns broke up the enemy formation. Low lying clouds rendered visibility bad but our aircraft engaged the raiders who turned towards the sea not attempting to penetrate inland. The raid lasted only a few minutes.

British Aerial raids on Bruges.

Good Results Obtained.

LONDON, July 4.

The Admiralty announces that on the night of 2-3 July we carried out raids on Bruges, Nieuport and Lighter-veide Ammunition Depot. Several tons of bombs were dropped with good results. Our machines returned.

Norwegian Spy in German Pay.

Trial by Court-Martial.

LONDON, July 4.

The Press Bureau states that Alfred Hego, a Norwegian, has been arrested in London on a charge of espionage in behalf of Germany. The case is regarded as of grave importance and will be dealt with by Court Martial.

Potato Restriction Abolished.

LONDON, July 4.

Lord Rhonda is abolishing potato restriction in restaurants.

800 Cotton Mills Must be Kept Going.

Plenty of Cotton Abroad.

LONDON, July 4.

The Cotton Trade is satisfied with Government control. It is generally thought that as there is plenty of cotton abroad Government should make a big effort to provide ships to fetch it and so keep the eight hundred cotton mills employing 8,000,000 hands going.

Aeroplanes on Essex Coast.

The Press Bureau announces that enemy aeroplanes appeared over the Essex coast at seven in the morning. Anti-aircraft guns came into action. Some bombs were dropped but details have not yet been received.

S. Africa

Conference of Republicans.

Mr. Hertzog's Advice.

LONDON, July 4.

CAPE TOWN.—Mr. Hertzog, leader of the Anti-Government Dutch Party repudiates responsibility for republican agitation and advises the abandonment of the proposed conference at Philippolis in the Free State for the furtherance of the movement. It is understood that the conference will be abandoned.

Canada

Canada's Jubilee.

Commemoration Pillar Unveiled.

LONDON, July 4.

OTTAWA.—The Fiftieth Anniversary of the Confederation of Canada has been further commemorated by a pillar in the centre of the Rotunda of the entrance to the new Parliament buildings. Speaking at its unveiling Sir Robert Borden said that the dauntless spirit which conceived Canada was still strong. Canada sorrowed for her fallen and assured her sons on the battlefield that the country would sustain them to the end.

Sir Wilfrid Laurier said that what was a dream in 1867 had now been more than realised. The wilderness had been conquered, distance had been vanquished, and the nation built and united by the intangible bond of the Crown which was stronger than any other.

Australia

Australia's Budget.

LONDON, July 4.

MELBOURNE.—The Federal revenue for the year was 3,68,04,000 including 30,00,000 brought forward. Ordinary expenditure was 2,61,91,000 and war expenditure from revenue 85,64,000. Surplus was 16,76,000.

Soldiers' Settlement Board.

Premier's Statement.

LONDON, July 4.

MELBOURNE.—The Soldiers Settlement Board has accomplished good work in connection with the settlement of returned soldiers on the Land. The following is Mr. Hughes' statement:—No eligible single man should be employed by the Commonwealth if a returned soldier were equally suitable. A census is now being taken of all eligible men employed by the Commonwealth Government.

Australian Recruiting.

Government Announces its Policy.

LONDON, July 4.

SYDNEY.—Mr. Hughes has issued a statement regarding the Government's recruiting policy in which he announces that it is proposed to continue voluntarism fixing the minimum number of enlistments necessary to reinforce existing divisions at the present rate of seven thousand monthly. Mr. Hughes says that the present rate is inadequate especially as the Government desires, if results permit, to give the remainder of the first division a holiday in Australia. Mr. Hughes further announces that the Government proposes to restrict sport with a view to husbanding the financial resources of the country. Accordingly the Government intends to call a conference of sports representatives of each state to recommend the best means of achieving this object.

TELEGRAMS.

Russia

Russian Success.

Petrograd Transformed.

LONDON, July 4.

A telegram from Petrograd dated 3rd instant says that the glorious news of Russian success has transformed Petrograd. Pessimism has vanished under a wave of patriotism. Small attention is paid to-day to the outpourings of the invertebrate Internationalists. If Russian successes continue the forces of disorder will have no more field days in the Capital. To-day's mainly cheering for Russia's victory contained a note of menace to the disgracers of the name of Russia. The National tricolour was seen in the streets and among the first striking incidents of the day was a procession headed by General Rusk and staff. Officers arm in arm with Officers of the blue marching towards the Ministry of War and Marine Place, headquarters of the Government, whence patriotic speeches were made from the balcony. M. Kerensky, who is the hero of the hour, sees his portrait carried in front of a number of processions.

Austria

Political Offenders Pardoned.

LONDON, July 4.

AMSTERDAM.—Emperor Karl has granted an amnesty to political offenders.

Holland

North Sea Mine Area.

Britain Considering Dutch Representations.

LONDON, July 4.

HAGUE.—An extraordinary Cabinet considered the extension of the North Sea danger zone. The Minister for Foreign Affairs announced that the British Government was giving the matter its attention.

British Front

Reciprocal Cannonading.

LONDON, July 4.

The British communique says:—There was considerable reciprocal cannonading at numerous points.

Enemy Evacuating Brzezany.

Russians Advancing on a Wide Front.

LONDON, July 3.

PETROGRAD.—The enemy is reported to be evacuating Brzezany which has been invested on three sides. Koniukhy is situated ten miles from Brzezany. Units of four Russian armies are co-operating in the Galician advance covering a front of approximately twenty miles.

French Front

Considerable Artillery Activity.

LONDON, July 4.

Last night's French communique reported considerable artillery activity north of St. Quentin, on the left of the Meuse towards Hill 304, and Champagne in the Mont Cornillet and Monthome sections.

Russian Front

Russian Pressure

Koniukhy Captured.

LONDON, July 4.

A German wireless communique says:—There was heavy fighting between the Upper Strypa and the east bank of Narajovka. Russian pressure was directed against Koniukhy sector east and south-east of Brzezany. After two days strong cannonading enemy captured Koniukhy. Fighting was very bitter astride Brzezany. We maintained our positions after a wearying battle causing heavy enemy losses. There was a strong cannonading along the Stokned and the Dniester. An attack northward of Kovellutza Railway failed.

Hand-to-Hand Combats.

LONDON, July 4.

An Austrian Wireless communique says:—Between Narajovka and Strypa enemy continuously employed fresh reserves and pushed the assaulting waves totalling at least twenty divisions in a hand-to-hand combat which were mostly repulsed before the first lines.

Raiding and Artillery Activity.

LONDON, July 4.

F. H. Sir Douglas Haig to-night reports considerable reciprocal artillery activity in the region of Ypres. The enemy made a raid south-east of Laventie. Hostile aerial activity has markedly increased. Our aeroplanes participated in successful artillery work and in bombing raids. Four German aeroplanes have been brought down and two driven down: one of ours is missing.

ASSOCIATED PRESS.

According to elders of Chinese community in Rangoon, the change of Government in China would make no material difference to Rangoon Chinese merchants.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

Military Requirements in Man Power.

A Board to take Measures Constituted.

SIMLA, July 4.

In order to organize the man power of India more effectively to meet the growing demands made upon it, the Governor-General-in-Council has constituted a central recruiting board of which (at the request of His Excellency the Viceroy and His Excellency the Commander-in-Chief) the Hon'ble Sir William Meyer has accepted the Presidency. The other members are His Honour the Lieutenant-Governor of the Punjab, His Highness the Maharaja Scindia of Gwalior and the Maharaja of Bikanir (who have been specially appointed as recruiting will extend to native states) the Hon'ble Sir Claude Hill, the Hon'ble Sir William Vincent, Lieutenant-General H. Hugson, Adjutant-General in India and the Hon'ble Mr. J. H. Bingley, Secretary to the Army Department. The Board's functions may be summarised as follows:—

(1) Consideration of our requirements in military personnel of every description, combatant and non-combatant, and how these requirements can best be met.

(2) Consideration of how the quotas required can be best distributed among the several provinces.

(3) Co-ordination of recruitment so as to ensure that the demands for military services shall be met as far as possible with essential industrial and economic requirements.

(4) Close scrutiny of the progress of recruitment and consideration of schemes for meeting necessary or potential demands for recruitment in regard to which the present system may seem inadequate.

(5) To ensure in short that the prosecution of the war is not hampered by any available deficiency in man power.

The Local Government have been asked to form Provincial Recruiting boards containing a large civilian and non-official element in the shape of Landowners, businessmen, and leaders of public opinion.

Indian Defence Force.

Concessions to Punjab Recruits.

SIMLA, July 4.

With reference to the communication of the Government of India, Army Department, dated the 27th March 1917, the Lieutenant-Governor of the Punjab is pleased to announce for the information of persons other than European British subjects who desire voluntarily to enrol themselves in the Indian Defence Force that: (1) candidates for recruitment who are now in the civil employ of the Government of the Punjab in any department, will, if accepted, retain a lien on their civil appointment; (2) in all departments under the Punjab Government preference will be given, other things being equal, to candidates for employment who have served in the Indian Defence Force; in the case of the police, jail and prison departments, special importance will be attached to the fact that a candidate has served in the Indian Defence Force; (3) The number of days devoted to training as recruits in the Indian Defence Force will be deducted from the age of a candidate about to enter Government service if he would otherwise become overage owing to this period spent in training.

Medical Recruitment For I. A.

Grant of Temporary Commissions.

SIMLA, July 4.

The Secretary of State for India has accorded his sanction to the grant of temporary Commissions in the Indian Medical Service to practitioners holding diplomas from American Medical Schools recognised by the Conjoint Examining Board of the Royal College of Physicians of London and Royal College of Surgeons of England on the same terms as those authorised for temporary officers of the I. M. S.

Calcutta

Indian War Loan.

Post Office Applications.

CALCUTTA, July 4.

Applications to the War Loan received through Post Office are as under:—

Figures in Post Office section are for the period ended 26th June and those for cash certificates for period ended 15th June:—

Provinces.	Post Office Section.	Cash certificates.	Total.
	Rs.	Rs.	Rs.
Bombay	42,88,600	53,07,974	1,00,96,574
Punjab	39,18,300	61,71,800	1,00,90,100
Central			
" Provinces,	32,85,000	55,50,348	88,35,348
" India and Rajputana			
United Provinces	35,15,200	40,13,755	80,28,955
Bengal	23,55,325	42,07,893	65,63,218
Burma	7,81,250	21,65,312	29,46,562
Behar & Orissa	8,53,375	14,21,920	22,75,295
Madras	9,37,375	12,38,166	21,75,541
Assam	2,65,375	5,37,509	8,13,144

Figures for the first two weeks of June not received yet for United Provinces and Bombay cash certificates.

Total loan figures so far as known stand as follows:—

Main Section	38,23,13,200
Post Office Section	2,02,01,000
Cash certificates	3,16,74,746
Total	43,41,88,946

Students and Home Rule.

Bengal Government's Decision.

CALCUTTA, July 4.

(Delayed in transmission).

Mr. L. S. O. Malley, Secretary, to the Government of Bengal, has written the following letter to the Director of Public Instruction, Bengal:—H. E. the Governor in Council has had under consideration the action to be taken in connection with the association of College students and school pupils with the recently inaugurated Home Rule agitation and I am directed to convey the following instructions on the subject. Apart from the aspirations and ideas underlying the formation of the Home Rule League its immediate result has been the initiation of an active political propaganda with which it is undesirable that youths pursuing their studies at schools or colleges should be associated. His Excellency in Council, therefore, considers it necessary to direct that no boy attending a Government or aided school and no student in a Government or aided college, whether studying for a degree or engaged in postgraduate studies, should join the League.

Bombay

W. I. T. C. War Loan Lottery.

The Drawing.

BOMBAY, July 4.

The Secretary of the Western India Turf Club announced that the drawing of the lottery will commence this afternoon at 3.30 P. M. and will be continued to-morrow and the day after.

Bombay War Loan Lottery.

Scene at the Town Hall.

BOMBAY, July 4.

Never before has Bombay and for that matter India witnessed a public drawing of such a huge sweep as that of the Western India Turf Club War Loan Lottery which after its abrupt and sensational postponement on Monday last commenced this afternoon at the Town Hall in the presence of a huge and cosmopolitan gathering. Ticket holders of all ranks in life—Europeans, Hindus, Mohammedans, Parsis, businessmen, lawyers, clerks, and illiterate men were all there when the drawing commenced, everybody in expectation of turning out to be winner of a fat prize. Though the fifty lakhs expected to be realised by the Turf Club was not reached still the amount realised is not far below the mark. 5,64,200 tickets were actually sold realising an amount 10 times the figure and the club added Rs. 3,444-8-0 to the amount to bring all prizes up to multiples of Rs. 5. The Committee of the Turf Club and Executive Committee of Bombay Citizens War Loan Committee supervised the drawing. Conscientious objectors might even disapprove of the way in which a drawing takes place, but of the W. I. T. C.'s arrangement for drawing prizes very few people can have reason to complain. First of all, there was a huge barrel containing discs of all tickets sold inside it only checked twice and sealed on the side of the platform. It required all the strength of more than half-a-dozen sturdy men to wheel it round and as Mr. Lance, W. I. T. C. Secretary, explained, the barrel was made in such a way that all discs inside it would turn when the barrel was turned and no disc would remain at a particular place always. Another small barrel as used in theatres for drawing prizes stood opposite and it contained the thousand prize tickets in sealed envelopes. The Turf Club staff had nothing to do with the placing of discs in the barrel. A set of blind boys who enthusiastically went about their work were brought from the Victoria Memorial School for the Blind to take out the discs from the big barrel, while a member of the public was invited to simultaneously take out the prize ticket from the smaller barrel. This task was cheerfully performed by one of the fair sex who had gathered in large numbers in the hope of personally witnessing their husbands, brothers or themselves winning a prize. As soon as the prize was drawn the ticket fetching it and the prize number were prominently exhibited in and outside the hall and the crowd had little difficulty in immediately knowing the result. During the three hours the drawing was in progress this evening 181 out of the thousand prizes were drawn. The biggest prize of the day was the eighth prize for Rupees seventy-two thousand eight hundred and forty-five going to ticket No. 7,7708. It is not yet known who the lucky owner of the ticket is, but the Turf Club will in due course send out information to the prize winners. The drawing will be resumed to-morrow.

RESULTS.

The following ticket numbers have drawn prizes valued at Rs. 835:—

Numbers:—243535, 166518, 190879, 210423, 1942, 15765, 248502, 166756, 85342, 277048, 204965, 344729, 153909, 189745, 35741, 50667, 123412, 266517, 61793, 72969, 111446, 49675, 134211, 166883, 126997, 123028, 190413, 122302, 247656, 99055, 71744, 49468, 362861, 85356, 365094, 39139, 60916, 231153, 363181, 30855, 150495, 59385, 178172, 136556, 261889, 330863, 16848, 200103, 235254, 188460, 341868, 191780, 294492, 69055, 72900, 276035, 226148.

The following ticket numbers have drawn prizes valued at Rs. 1,825:—

Numbers:—259073, 97699, 95365, 308162, 169965, 212591, 292942, 237155, 73430, 31403, 9999, 61750, 249011, 285665, 273137, 8196, 359096, 87793, 6223, 323240, 244896.

List incomplete.

War Loan Lottery: The following ticket numbers have drawn prizes valued Rs. 834:—

Numbers:—148481 309948 196657 58274 267137 40550 229014 161802 35764 151308 192700 244437 84612 247449 286021 217619 262807 272555 125671 206970 282750 53197 393846 75046 131359 13884 248538.

The following ticket numbers have drawn prizes valued at Rs. 1825: Ticket numbers 345361 335700 350101 52501.

The following ticket numbers have drawn prizes valued at Rs. 835:—

Numbers:—197762 255072 198732 324773 72986 326609 18387 364572 124797 292433 107981 177350 197962 226693 41071 85344 57385 165276 150775 86956 207129 160943 40964 105135 262758 153312 127557 176160 123934 361900 35625 153021 83164 264144, 350819, 186556, 99212, 253408, 164334, 169403, 285278, 265418 322231, 113901, 240659, 366646.

The following ticket numbers have drawn prizes valued at Rs. 1825:—

NUMBERS:—113578, 101654, 280967, 225768, 362728, 135870, 95150, 359892, 174285, 330581, 49893, 10815.

The Western India Turf Club War Loan Lottery:—The highest prize drawn to-day was one valued at Rs. 72,845 (seventy two thousand eight hundred and forty five) eighth prize drawn by ticket number 77,708. Two other fortunate ticket holders drew prizes valued each at Rs. 36,325 (thirty six thousand four hundred and twenty five) drawn by tickets numbers 2,64,572 and 3,10,092.

The following ticket numbers have drawn prizes valued at Rs. 7,285 (seven thousand two hundred and eighty five):—

NUMBERS:—3,64,705 1,08,518 2,82,781 1,84,654 2,70,360 1,74,664.

The following ticket numbers have drawn prizes valued at Rs. 3645 (three thousand six hundred and forty five):—

NUMBERS:—84801 142750 116025 38943 327377 2609 137799 269925 252888 259041 209350 173591.

(List is complete for to-day.)

United Provinces

The Late Mr. Dadabhai Naoroji.

Lucknow Meeting of Sympathy.

LUCKNOW, July 4.

At a meeting of the People's Association Lucknow, held yesterday, evening a resolution was passed expressing sorrow on the death of Mr. Dadabhai Naoroji, the father of the idea of "Swaraj" or Self-Government for India.

South India

The Madras Internments.

Relaxation of Orders.

COOTACAMUND, July 4.

The Government has resolved to relax the orders issued against Mrs. Berant and Messrs. Arundale and Wadia by permitting the publication or republication of purely theosophical or religious writings or speeches composed by them, provided that such writings or speeches have been previously examined and passed for publication by the Governor-in-Council himself or by such officer as he may appoint to make such an examination.

Detailed Report.

SIMLA, July 4.

In the three years that have elapsed since the outbreak of the war recruiting in India has expanded to very great dimensions and now deals with the manifold classes of men required for the several theatres of the great war. The Adjutant-General has now not only to maintain the existing establishments up to the strength but to form new units of combatants, to enroll labour corps for France or for Mesopotamia and to enlist railwaymen, dockyard hands and marine ratings, besides all these classes of skilled labour whose services are necessary to the feeding the transport and the communications of modern armies. The adequate fulfilment of these tasks has become too heavy for more departmental management. Consequently in order to organize the man power of India more effectively to meet the growing demands made upon it the Governor-General-in-Council has constituted a Central Recruiting Board.

The provincial boards will help to keep the central board in touch with every aspect of the question and it is hoped that by giving this prominence to civilian opinion, the necessary military requirements may be realized without disturbance to essential national interests. It will be seen that the functions of the central board are precisely those which, as the war goes on every nation has found it necessary to entrust to a special authority. The reconciliation of the demands of the war with the essential needs of industry and commerce, the ensuring of a regular supply of men to all services combatant and non combatant, and the organisation of national manpower to meet a great emergency with a minimum of disturbance or friction, call most emphatically for the concentrated and unifying control of the demand for and the supply of men in the hands of one body. It is to meet these demands that the central recruiting board has been constituted. We may add that the central recruiting board are in no way concerned with the recruitment of units whether British or Indian, of the Indian Defence Force. This is governed by the provisions of the Indian Defence Act of 1917, and the rules and regulations issued in accordance therewith.

MINI TAL, July 4.

The Lieutenant-Governor has constituted a War Board for the United Provinces to ensure the promptest possible handling of all questions connected with war which arise in the provinces. The work is daily growing in importance and urgency and it has been found essential to place its disposal in the hands of a separate organization avoiding delays and division of work incidental to ordinary official routine. The Board will deal on behalf of the Government with all questions relating to recruitment of combatants followers and auxiliary services raising of labour corps provision of supplies and munitions etc., in so far as they come within the purview of the local Government and stimulation of Post Office branch of the War Loan.

The President of the Board is the Hon'ble Mr. J. S. Campbell, Junior Member, Board of Revenue, Mr. S. H. Freemantle is executive officer and Mr. V. A. Stowell, I. C. S. Secretary of the Board.

ప్రజాభిప్రాయములు

I
తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు.

భీమవరం తాలూకా వోటర్ల కొక విభావనము.

ఆయా;

మన తాలూకా బోర్డులోని భీమవరం, వీరవాసరం ఫిర్యాదులకు మనమీ సంవత్సరముక మొదట నెన్నుకొనవలసియున్నది. అట్లేన్నుకొనుటలో కొంచెములోచించి యెన్నుకొనుట మంచిది. ఏలనన విద్యార్థిహీనులు కొందరిప్పుడు మేమే తాలూకా బోర్డుమొదటను చెప్పకొనుచు ఏమాత్రమైన ప్రయత్నపు ఖర్చులు వచ్చిన తెచ్చుకొను చుండిరేగాని ప్రజలభాగులై చేయుచున్న పనియొక క్యాత్రమును గాన్పించుటలేదు. ఇదివరకు మన ఫిర్యాదుల మొదట గారు గత మూడు సంవత్సరములలోను వేసిని గురించి యడిగినది వానిలో నెన్ని కొనసాగినది విచారించుట. కొందరు విద్యార్థులందఱును లేదా విభిన్నుల తాలూకా బోర్డు మొదటను సభకు వెళ్లి వారి మొగము సీరి మొగము తెల్లబోయి చూచుచు యున్నారని క్షుణ్ణుల నెంతక ప్రతివానిని తలలాపుచు మేముదానికి "కంకరు" అనుచు గుర్రనిచిర కాలానుభవముగల ఒక మొదటని నాతోనుడివియుండిరి. ఇట్టి మొదట తాలూకా బోర్డునకు వెళ్లిన బాధ మేమియో తెలియవచ్చును. ఈ ఉద్యోగమునకై నలుగురు దైగురు ప్రయత్నము చున్నట్లు తెలియవచ్చును. అప్పుడే వోట్లకు గ్రామములు తిరుగ మొదలిడిరి.

కావున నో నోదరులారా! నాయందు కరుణబూని నా వాక్యము లాలకింపుడు. మనలో తన యభిప్రాయములను చెప్పడమున కధికారము గల వారి నెవరినైనను, మొదట కావలసిన ప్రయత్నమునకు రెడదైనను, వచ్చి మాకొక వోటునిచ్చు ని యాశ్రయించినంత మాత్రమున యిచ్చిన పక్షమున మనకే మాత్రమును లాభమును కలుగబోదు. అందుచే వారివారి సమర్థతా సమర్థతలను యోచించి వోట్లు యిచ్చుటకు హక్కుగల వారు వోట్లు యిచ్చుకలందులకు ప్రార్థించు చున్నాడను.

చెంగల్వల సత్యనారాయణమూర్తి
రాయకుడు (కృష్ణ)

II
తెనాలి తాలూకా చదలవాడ డిస్ట్రిక్టువలు

ఆయా;

మా గ్రామములో కొల్లిపరధానలకు పడమరవైపున తెనాలి జిల్లాకు దక్షిణపుడరి ఓమసీరుగా నొక యడుగు తూము, ఆదగ్గరలో 80 ఎకరాలు మా గాని సాగుచేయు రహితను, కాంక్ష నివ్వించియున్నారు. వారిద్దరికి తూము విషయములో కొంతగాదా వచ్చుటవలన ఓమసీరుగాను, గొడ్డ తొక్కిడివలన తెనాలి జిల్లాలో పడినగండి నాధారముచేసి ఆ పహిత పోలము 20 ఎకరములు ఆరోపించు లెక్కలో చేర్చవని కరణంగారికి వ్రాసినారట. అది యూతగానిని కరణంగారు కొందరిపొలములు కొన్ని పడవివైపున కరణంగారు బీదలగువారి పొలములు 80 ఎకరాలు చేర్చి వ్రాయమనినను సీరుగాడి చేర్చి వ్రాయించి నారట. మా పొలములు ఆరోపించుటలో చేర్చిన సంగతి రివిన్యూ యిన్ స్పెక్టరుగారు మాకు నోటిసునిచ్చి మొనుబాధువచ్చి మాటాడి సామర్థ్యపును మొదట మాకు తెలియవచ్చును. వెంటనే తై అక్సీస్టుకు ఆర్డరు నిచ్చినాము. కాని ఆర్డరులో పనులు నరుగుటయు ఆర్డరువన ములకు విడ్డూరు పుట్టుటయు, అందుగనా! తల లొనగూడక యిన్ స్పెక్టరువారివద్దకు చాలవంత వెళ్ళకపోవుటచే వారి యిష్టము వచ్చియు వారు వ్రాసియుండవచ్చును. తిహాసీలు దావగాని డిప్యూటీ కలెక్టరుగాని వచ్చినాది యుండలేదు. డిప్యూటీ కలెక్టరుగారికి ఆర్డరువై కొన్నాము. కాని ఆ కాకితమే మైనదో, ఆపరమాత్మునకే యుగళ. బహుబంధిలో నాలుగు గోబాయి పనుండి తిరిగి అట్టి స్పెక్టరుగారు కాని తిహాసీలు దారు, గండికొట్టనిదే డి.పి. డిప్యూరు వారు రిపోర్టు చేయుచునని కొంతసేపును, రహితలు గండికొట్టు లేదందునని కొంతసేపును బారెడటు బారెడిటువేసి మరియొక గ్రామము, మేము చెప్పిన దాలకించకయే పిలిచినారు. న్యాయాధికారు లీ రీతి చెప్పినది వినక న్యాయపరిసాలనము చేసిన ప్రజలకష్టము లెట్లు గట్టెక్కును? వదలగలనను, వానలకలనను కాలవసరకనమై పంటలుగూడ నష్టమైపోయిన మామాటల సభికారులను వినకుండజేయు మా దురదృష్టమును నిందించు కొనవలయును గాని యెవరి నేమన్న నేమి ప్రయోజనము. నదరుగండి యిప్పటినుండి యటులనే యున్నది. ఒకవేళ

కాలువలకున్న పూర్వము నాలుగు తట్టల మన్న పోయించి నను గొడ్డ తొక్కిడి బండ్లు జనులు రహదారివలన వెంటనే యాగండి ప్రదేశము పట్లమైపోవును. కరణంగారు వచ్చేసంవత్సరమునకు గూడ రిపోర్టువ్రాసి అయిదులెట్లు కష్ట కష్టప్రాసని చెప్పకున్నారట. నై యధికారు లీ సంగతు లన్నియు చిత్తగించి ముందుకైన మామొఱ యరణ్యోదనము చేయకుందురు గాక.

బాధితులు.

III
గ్రామోద్యోగుల దురవస్థ

ఆయా;

స్పెషలు డ్యూటీ యేర్పరచిన గ్రామముల కరణములును, నాకర్లును పడుదురవస్థ అందరికినివిదితము. పిచ్చుకనై బ్రహ్మత్తు మన్నట్లు "స్పెషలు డ్యూటీ" (అనగా ప్రత్యేకపుపని) యనునది, దొరతనము వా లేర్పరచి కరణములకును నాకరులకును, కరణాలియే లేకుండజేయుట జూడ మిగుల విచారకరముగా నున్నది. అపారమైన రివెన్యూ పనిసాగించుటకే తీరిక లేకుండగా, నిట్టి ప్రత్యేకపు పనులకు గల్పించుచుండుటలో దొరతనము వారి యభిప్రాయ మేమో తెలియవచ్చును. ఈ స్పెషలు డ్యూటీ అట్టిలిమెయిన్ కాల్యచేదకుపట్టు గ్రామాదుల క్షేమము, యా పని నెరవేర్చుటకుగాను మోచుచున్నది. ప్రత్యేకముగా సహకారకర్తలు, తహసీలుదారు, ఇన్ స్పెక్టరు, సబ్ ఓవర్ సీట్ల, ఇన్ స్పెక్టరు గుమాస్తాలు మున్నగు వారివందరి స్పెషలుచుండురు. కరణములను గూడ నట్లే యేర్పరచిన యెడల వారికి పనియవగాననము కాదని యేమో, అట్లేన్నుచురు. వేరుగానైన వినియోగించుట లేదు; సరిగగా ప్రతిఫలమునైన నీయకుండుట జూడ, దొరతనమువారి యాశయ మేమియో తెలియవచ్చును. వేలకొలది రూపులను లీవైయింద్యోగియులకై వెచ్చించుచు కరణములకు జీతముల నభివృద్ధి చేసిన మాత్రముననే, దొరతనము వారికి, నపారమైన నష్టము వచ్చుననియో, లేక, నిదివరలోనే, యున్న సహకారకర్తలు, తహసీలుదారు మున్నగువారివలె, స్పెషలుపనికి ప్రత్యేకోద్యోగి యుల నియోగింపుచునియైన, లేక జీతము సభివృద్ధి చేయుచునియైన, న్యాయమునకై వాదించ, నీయలోద్యోగియులకు సమర్థత లేదనియు, నక్రమముగా బలవంత నెట్టుచు, యెరించుచు, బాకీలు చేయించుకోవచ్చుననియు, నూహించి, యేర్పరచిన ప్రతిఫలము నీయ కూరకుండిరేమో, తెలియదు. రివెన్యూ స్పెషలు డ్యూటీ యింద్యోగులకు, సమానాధికారములుండుటం బట్టియు, నీరెండుపనులను గూడ జరూరుగనే చేయవలసియుండుటం బట్టియు, నేపనియుండు చేయవచ్చుచో, నెవరు ఓక్షింతుకో యనుభయముచే "ముందుకు బోయిన నయ్యి; వెనుకకుబోయిన నయ్యి" యనునట్టి పనిలేయుటకును గాలుచేతులాదక, కరణములకును లేదా లేదా, యింతిం లేక గావచ్చును. దీనికి లోకా, దొరతనము వారి యింద్యోగుల కిదిన యధికారములు సామాన్యములైనను యశస్త్రలైన తాచేదారులకు, కరణములను, నాకరులను, ఆగ్రహము వచ్చినప్పుడు బద్దతులచేతుచుని చేదరించుచుండురు. ఇట్టి రివెన్యూ, స్పెషలు డ్యూటీపనులను సాగించుటకై, గ్రామోద్యోగులకు గృహకృత్యములను నెరవేర్చుకొనుటకైన, వీరికలేదు. అయిదెట్లతో నాకర్ నిమిషమైన ముచ్చటించుటకు వీరులేక, "స్పెషలు" లుడిన యీగ" వలె, గొట్టుకొనుచుండుట, నాశన, నెంతటి కష్ట నశ్చర్యమునకైన కనికరము పుట్టకమాను.

కరణములను వేరుగా నియోగించినచో పనియవగానన కాదని యేమో, మానిననకొన్నచో, నాకరులను గూడ నిట్లేల యేర్పరచవలయు? వాకిమియు ననగానాశక్తి యక్కరలేదు గదా.

స్పెషలు డ్యూటీ రాక పూర్వమువలెనే యిప్పుడు కూడ నాకరులందఱు, బూర్వపు పనులను, నిర్వహించుటకు బోయినచో, కరణము స్వయముగా గొలతులు, కూడ నేనువల సినచ్చుచున్నది.

ఈ నాకరుల కిచ్చుజీతము నాలుగేసి రూపాయలును, వారిచే బలవంతముగా చేయించుకొను పని, పని లెట్లుకమును. వారు గొలుగుకును మేనెడి చాకిరలు, వారియనుకు, చూచి తీరవలెను. కాని కష్టంప శక్తియుగాదు.

ఈ దురవస్థకు పడలేక, "సంకీర్ణాంపర్యా నేటికరకు వచ్చుచున్న యీ నాకర్ కిప్పటితో నిర్గువరులతోవలసి వచ్చె గా" యని, నెక్కుండు కరణములను, నాకర్లును, అనుకొనుచుండ, పలుమారు కనుమన్నాయి. ఈ కరణములను గూర్చి ప్రముఖులైనవైన కానన నిర్మాణ సభలో బ్రవేశ నెట్టిగాని,

మరి యే విధమునగాన ప్రయత్నించి నేటికరణములు పడుదుర వట్లను దొలగించి ప్రభావన్ననకు బ్రతుకుగురుగాత యని ప్రార్థించు చున్నాను.

అందు విషయమై దొరతనము వారు శ్రద్ధవహించినచో వారి ముఖ్యోద్దేశ్యము కొనసాగదనియు, పనియంతయు వారు కోరిన ప్రకారము, గ్రామోద్యోగులు జరిగింపక, మొట్టమొదట వారికి దొచ్చినట్లు లెక్కలు తయారుచేయుచుండు దనియు, నాయభిప్రాయము.

ఒక గ్రామస్థుడు.

విశాఖపట్టణము శ్రీ సీతారామస్వామి వారి ఆలయము నుగురించి ఒక విశేషంబు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు: ఈ యాలయము తాలూకు మాపురవాసులగల్గి ప్రాంతగా తయారుచేయించబడిన మహామంటపమునకు గత మాఁచము 1-వ తేదీని సంద్రాక్షిణ పూర్ణిమాకుండు యథావిధిగా జరుపబడి ఆ నాటిరాత్రి శ్రీ స్వామివారి కళ్యాణ మహోత్సవము తిరుపిడిఉత్సవముతో బయలుదేరి ఆత్మ వైభవముగ జరుపబడినది. సంద్రాక్షిణకు కాకలిన ఆర్చులకుగాను రు 42-0-0 మా పురవాసులవలన కనులు చేయబడెను. భోగరంగాదులు విద్యుక్తముగా జరిగినవి. ఆలయమునకు అనేకమంది వచ్చిరి. అప్పుడు ముఱు చెరుకు కృష్ణమూర్తిగారికిని సుఖలక్ష్మణ్యగారికిని కోవెల పరిత్రాగరు గోవడం కృష్ణమూచారి గారు పూలరంగులను మెడలో వేసిరి. అందఱును సమస్తాంతరంగులైరి. మహామంటపమును తయారుచేయించిన చందాదారులలో ముఖ్యులు బీరలే. సుమారు లెండువేల రూపుములు వసతిగల భూములుండి యీ యాలయపు యజమానులు మరమ్మత్తులు వస్తారాలు చేయించుట మానివేయుట కనుశోచనీయును.

వెంట్రుప్రగడ గ్రామమునందు విన్నకోట వేంకటసుబ్బారావుగారు లోయర్ నెకండరీసాతశాల కొఱకు ఒక పూరి ఇల్లును వేయించిరి. దారియందు గత మాఁచము 30 వ తేదీని ఇన్ స్పెక్టరు నెకండరీసూక్టు స్థాపించబడినది. నాటిసాయంత్రము తాడేపల్లి శ్రీరంగరాజుగారి ఆధ్వర్యతక్రింద సభగూడెను. అనేకులు విద్యార్థిమయములను గూర్చియు ఆంగ్లేయ విద్యనుగూర్చియు, ఉపాధ్యాయ శాస్త్రమును గూర్చియు సుపన్యసింపిరి. నభొంతమున వెంట్రుప్రగడ వీరరాఘవగారు రక్తికే కళ్యాణమును హరికథా కాలక్షేపము చేసిరి. కొన్ని పద్యములు చదువబడెను.

అద్భుతనివారితో. 126

ప్రాసెసర్ జేమ్సుగార్
ఎలెక్ట్రో టానిక్ పెరల్స్
ఇది బలహీనులకును, నీరసాలకును, మందులకును నిద్ర లేకుండుట, జ్ఞాపకశక్తి తక్కువగుట, మెదడు రిక్తుతగా నుండుట, అలసట, ముక్తకష్టము పోవట్లును, విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు గుమాస్తాలకు కర్తవ్యత, మనోవ్యాధులకు మొదలగు వారికి ప్రశస్తమైనదను; బలమును గలిగించును. అనేక కేసులందు ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుమాడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దారిపొయ్యి దుమారు పరీక్షించుము.
25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 " " " 2-0-0
నవీనము!
వీరము!

ఆట్టో దిల్ బహార్

మహారాష్ట్రముగాన కొంతకాల ముందునట్టి ఆత్మార్థి వాసనయును కలను. ఆలోచనలో సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని నొక్కాయ నైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన కనము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమునను వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు యేవని యుండినా యీ ఆట్టోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుడు.
వెల 1/2 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } ని. పి. చార్జి
1 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి " 0-12-0 } రూ. 0-4-0
1/2 ఆవున్నుబుడ్డి 1-కి " 2-0-0 } ప్రత్యేకము.
ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు ట్రెయికిల్ కంపెనీ.
నెం 155, జుమ్నానగర్, బొంబాయి.
మద్రాసు యేజంట:- మెహతా పురుషోత్తం మూర్తి,
వై నానబాద 407, వదరాము.

కమలామణిలేఖలు

వెల 6 అణాలు.] పూర్వగుచ్ఛము - తయారైనది. [పి. పి. ద్వారా తెలియ]

5 ప్రతులు పి. పి. ఖర్చు సహా, రూ. 2-2-0.

వెల 10 అ.] ఉత్తర గుచ్ఛము - ముద్రణలో నున్నది. [పి. పి. ద్వారా తెలియ]

ఉత్తర గుచ్ఛము కొన్ని కాలముగానే వెలువడగలదు. ఈ లోపల పూర్వగుచ్ఛమును మఱి మఱి చదివి అందుగల పొందికలు, రసవంతములగు పల్లు, విశేషార్థములు, మున్నగువానిని బుద్ధిమంతులు గ్రహించి ఆనందింతురుగాక. కమలిన కొలది బయలుపడునట్టి రుచి వట్టిమాటలచే వర్ణించి తెలుపుట సాధ్యము కాదుగదా! ఈ పూర్వగుచ్ఛమును వెన్నెదిగ చదివి సారమును సంపూర్ణముగ గ్రహించినవారి హృదయములు ఉత్తర గుచ్ఛమునకై తత్తరపడుచుండుట నిస్సందేహము. ఆంగ్లేయ భాషలో దొరలును మన వారునుగూడ లక్షలకొలది జనులు చదివి జ్ఞాపించిన యీ లేఖలవలన యానందమును ఆంధ్రలోకమందెల్లెడల వ్యాపింపజేయుట మహాభాగ్యము గావున, ఈక్రింది యేర్పాటు చేయబడినది. ఏమనగా—

1. బి. కమలా రీ ప్రతులు పూర్వగుచ్ఛము తెప్పించుకొని పి. పి. ఖర్చు సహా రూ. 2-2-0. లు చెల్లించువారికి ఉత్తర గుచ్ఛము తయారైన వెంటనే 1 ప్రతి

బహుమానము గా

కంపుచున్నాము. మఱియు, తప్పక చేరుటకై పోస్టేజి స్టేకము భరించి బంగీద్వారా పంపుచున్నాము.

పూర్వగుచ్ఛమును పి. పి. గా పంపుమన్నారా? ఎన్ని ప్రతులు?

విక్రొరియా డిపో - మైలాపూరు - మద్రాసు.

లోక పసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈమురబ్బను సాలామిసిరి కాదని యజ్ఞపురమువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. ఆట్లు నిరాకరించినచో లోబ్ధములముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్యములోనే ధాతునప్తము కలిగినవారికి హృదయకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించును. ఈసాలామిసిరి మురబ్బ నేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయై ప్రకాశించుచు చిర కాలము సుఖముగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుపుష్టికలుగును, స్వప్నస్థితిము మానును, ధాతువు మూత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమూత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలామిసిరితననది ఒకజాతిపండు. ఇదికాబూర్, కాందహార్ జేతములలో వైరగుచున్నది. ఆక్కడి జనులు ఈపండును విశేషముగా తినటవలన మనదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము అదేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బను నేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన చాచివల్ల పూర్తిగ గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.

అనుపానపుత్రిక పార్శ్వలో పంపబడును.

15 తులాలు డబ్బీవెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు
డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

నల సంవత్సరమున జరిగిన విరోహాఘాతసంగ్రామ సంగ్రహచక్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులజేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకేతములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కలపునం జేసి కాకలసిన్న ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటునన నలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము: వెల రూ 2-0-0-0
ఆంధ్రదేశపుత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు ,, ,, 0-8-0-0
,, ఆగ్రసంవత్సర ,, ,, 0-12-0-0
ఆంధ్రవారపుత్రిక సంవత్సర, లేక దినపుత్రిక 8 మాసముల చందాదారులకు ,, ,, 1-0-0-0
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధమృతము.

తామర తైలము.	పండ్లపాడి.	మోహినీ తైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0.	డబ్బీ 1-కి 0-2-0.	నీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టిపేటి మద్రాసు.

ఇది రాగివలన తయారు కాబడలేదని యజ్ఞపురముగల సుబ్బలకు 100-0 0లు యివ్వాలి
గుణమియ్యనియడల మీరు చెల్లించిన సొమ్ము తిరిగి యిచ్చివేసెదము.

రెజిస్టర్డ్ (నమ్మకమైన మందు) రెజిస్టర్డ్

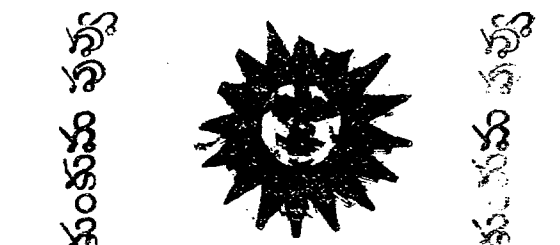
తామమైనము

అన్ని చర్మరోగములకు, చచ్చలకు, పావలకు సిద్ధమృతము.
ఇది శ్రీకృష్ణుడు చంద్రారెడ్డిగారు (జమీందారు, నిడదవోలు) వద్ద రా కొందరు గొప్పవారు పరీక్షించి మాకు ధన సహాయము చేయుటచే వృద్ధిలోకి రాబడినది. ఇది యెట్టి కఠినమేహవ్యాధుల నయినను అతిమాత్రము నయినను జీర్ణించిన సుఖివ్యాధులచే కలుగు పాదల నయినను రాకు బాణమువలె ఖండించి యానందవంతులగా జేయును.
1 రకం 100 మాత్రలు 10-0-0
2 రకం 100 మాత్రలు 4-0-0
సకము బుడ్లున్న ఇవ్వబడును.
యస్. వి. యస్. రాజు అండు సన్స్
(778) లక్ష్మీనరసాపురం ఆంధ్రప్రదేశ్, గోవావరి జిల్లా.

ఆత్మజిజ్ఞాసా

శరీరమును విడిచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
రమ్యముల సద్భావమును గుఠించిన కాశ్మీరీయ చర్మ గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నవైజా చక్కనిగ్రంథము వెల రు. 0-9-0.
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

వ్యచ్చమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాడ్ డెన్ను మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21. హమ్మంపేటి, బాంబాయి.

SHAKESPEARE'S.
As You Like It For Telugu Stage.
చారుమతీ పరిణయ నాటకము.
జగత్ప్రసిద్ధుడును, కాళిదాస సమానుడును నగు 'షేక్స్పియరు' మహాకవిచే రచియింపబడిన "ఏజ్ యులైక్ యిట్" అను నాటక రాజమున కిది ఆంగ్లీకరణము. ఇందలి అత్యద్భుత మగు కథ ఇంపులు గులుకు వర్ణనలు, మృదుమధుర సంభాషణలు, భావగర్భితంబులగు శృంగారచేష్టలు, కనుపుబ్బ నవ్వు పుట్టించు హాస్యము నెల్లర నానందమున ముంచితయును. వెల రు 0-12-0.
గోపాలకృష్ణ గోకలే చరిత్ర.
స్వార్థత్యాగియై, ఆఖిల భారతీయుల యభివృద్ధికై పాటుపడి, ఆ నేకములగు లాభములను మనకు గడించి యిచ్చిన తేజోవంతుని జీవిత రసావృత్తి మింగు తాండవ మాడుచున్నది. రు 0-4-0.
భారతీవేత్ హవున్, ఏలూరు.

శాకభక్షణము
భరతఖండవాసుల మగు మన మార్కటుషుల పంశజులము; "అహింసా పరమోధర్మ" అను నీతి నెఱిగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యినా ముగా పోస్టుచార్జియు మేమేభరించి పంపుచున్నాము. వెంటనే వ్రాయును.
219 వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆరంకనిగ్రహ కోవఘాలయం 155, బ్రాడ్వే, మదరాసు.